

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

mardi

22-06-2004

Après-midi

dinsdag

22-06-2004

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Annemie Turtelboom au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "l'exercice d'une activité indépendante pendant une période de crédit-temps" (n° 3055)	1
<i>Orateurs: Annemie Turtelboom, Frank Vandenbroucke, ministre de l'Emploi et des Pensions</i>	
Questions jointes de	3
- M. Guy Hove au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les mesures mises en place contre le phénomène des faux indépendants" (n° 3142)	3
- M. Jean-Luc Crucke au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "le projet de loi sur les faux indépendants" (n° 3152)	3
- M. Melchior Wathelet au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les mesures gouvernementales visant à lutter contre le phénomène des faux indépendants" (n° 3161)	3
<i>Orateurs: Guy Hove, Jean-Luc Crucke, Melchior Wathelet, Frank Vandenbroucke, ministre de l'Emploi et des Pensions</i>	
Question de M. Melchior Wathelet au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les titres-services et l'avenir des agences locales pour l'emploi" (n° 3170)	9
<i>Orateurs: Melchior Wathelet, Frank Vandenbroucke, ministre de l'Emploi et des Pensions</i>	
Question de Mme Zoé Genot au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "l'activation des chômeurs" (n° 3200)	13
<i>Orateurs: Zoé Genot, Frank Vandenbroucke, ministre de l'Emploi et des Pensions</i>	
Question de Mme Trees Pieters à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les coordinateurs de sécurité" (n° 2962)	18
<i>Orateurs: Trees Pieters, Kathleen Van Brempt</i>	
Questions jointes de	21
- Mme Maggie De Block à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "l'évaluation de la loi contre le harcèlement" (n° 3141)	21
- Mme Trees Pieters au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "la loi relative à la protection contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail" (n° 3159)	21
- M. Guy D'haeseleer à la secrétaire d'Etat à	21

INHOUD

Vraag van mevrouw Annemie Turtelboom aan de minister van Werk en Pensioenen over "het uitoefenen van een zelfstandige activiteit tijdens een periode van tijdskrediet" (nr. 3055)	1
<i>Sprekers: Annemie Turtelboom, Frank Vandenbroucke, minister van Werk en Pensioenen</i>	
Samengevoegde vragen van	3
- de heer Guy Hove aan de minister van Werk en Pensioenen over "de aanpak van de schijnzelfstandigen" (nr. 3142)	3
- de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Werk en Pensioenen over "het wetsontwerp over de schijnzelfstandigen" (nr. 3152)	3
- de heer Melchior Wathelet aan de minister van Werk en Pensioenen over "de regeringsmaatregelen ter bestrijding van de schijnzelfstandigen" (nr. 3161)	3
<i>Sprekers: Guy Hove, Jean-Luc Crucke, Melchior Wathelet, Frank Vandenbroucke, minister van Werk en Pensioenen</i>	
Vraag van de heer Melchior Wathelet aan de minister van Werk en Pensioenen over "de dienstencheques en de toekomst van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen" (nr. 3170)	9
<i>Sprekers: Melchior Wathelet, Frank Vandenbroucke, minister van Werk en Pensioenen</i>	
Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de minister van Werk en Pensioenen over "de activering van de werklozen" (nr. 3200)	13
<i>Sprekers: Zoé Genot, Frank Vandenbroucke, minister van Werk en Pensioenen</i>	
Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de veiligheidscoördinatoren" (nr. 2962)	18
<i>Sprekers: Trees Pieters, Kathleen Van Brempt</i>	
Samengevoegde vragen van	21
- mevrouw Maggie De Block aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de evaluatie van de antipestwet" (nr. 3141)	21
- mevrouw Trees Pieters aan de minister van Werk en Pensioenen over "de wet betreffende bescherming tegen geweld en pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk" (nr. 3159)	21
- de heer Guy D'haeseleer aan de	21

l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "d'éventuels recours abusifs à la protection contre le licenciement prévue par la loi contre le harcèlement au travail" (n° 3174)

- M. Guy D'haeseleer à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "la désignation de personnes de confiance et de conseillers en prévention dans le cadre de la loi contre le harcèlement au travail" (n° 3175)

- M. Guy D'haeseleer à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "le nombre de plaintes déposées en vertu de la loi contre le harcèlement au travail" (n° 3176)

Orateurs: **Maggie De Block, Trees Pieters, Guy D'haeseleer, Kathleen Van Brempt**

Question de Mme Maggie De Block au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les allocations familiales octroyées aux parents d'enfants placés" (n° 3091)

Orateurs: **Maggie De Block, Isabelle Simonis**

Question de M. Jean-Luc Crucke à la ministre de la Fonction publique, de l'Intégration sociale, de la Politique des grandes villes et de l'Egalité des chances sur "les résultats d'une enquête du CRIOC concernant les consommateurs à mobilité réduite" (n° 3132)

Orateurs: **Jean-Luc Crucke, Isabelle Simonis**

Question de M. Koen Bultinck à la secrétaire d'Etat aux Familles et aux Personnes handicapées, adjointe au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le Fonds d'équipements et de services collectifs" (n° 3188)

Orateurs: **Koen Bultinck, Isabelle Simonis**

staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de mogelijke misbruiken van ontslagbescherming die is voorzien in de anti-pestwet" (nr. 3174)

- de heer Guy D'haeseleer aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de aanstelling van vertrouwenspersonen en preventieadviseurs in het kader van de anti-pestwet" (nr. 3175)

- de heer Guy D'haeseleer aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "het aantal klachten in het kader van de anti-pestwet" (nr. 3176)

Sprekers: **Maggie De Block, Trees Pieters, Guy D'haeseleer, Kathleen Van Brempt**

Vraag van mevrouw Maggie De Block aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de kinderbijslag voor ouders wier kinderen geplaatst zijn" (nr. 3091)

Sprekers: **Maggie De Block, Isabelle Simonis**

Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen over "de resultaten van een onderzoek door het OIVO over de minder mobiele consumenten" (nr. 3132)

Sprekers: **Jean-Luc Crucke, Isabelle Simonis**

Vraag van de heer Koen Bultinck aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten" (nr. 3188)

Sprekers: **Koen Bultinck, Isabelle Simonis**

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

du

van

MARDI 22 JUIN 2004

DINSDAG 22 JUNI 2004

Après-midi

Namiddag

La séance est ouverte à 14.12 heures par M. Hans Bonte, président.
De vergadering wordt geopend om 14.12 uur door de heer Hans Bonte, voorzitter.

De **voorzitter**: Vragen nummers 2864 en 2996 van mevrouw D'hondt zijn uitgesteld.

01 **Vraag van mevrouw Annemie Turtelboom aan de minister van Werk en Pensioenen over "het uitoefenen van een zelfstandige activiteit tijdens een periode van tijdskrediet" (nr. 3055)**

01 **Question de Mme Annemie Turtelboom au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "l'exercice d'une activité indépendante pendant une période de crédit-temps" (n° 3055)**

01.01 **Annemie Turtelboom** (VLD): Mijnheer de voorzitter, er bestaat al enige tijd onzekerheid over het uitvoeren van een zelfstandige activiteit tijdens een periode van tijdskrediet.

01.01 **Annemie Turtelboom** (VLD): Il est permis de combiner pendant douze mois une activité indépendante et un crédit-temps. Le contrat de travail doit être complètement suspendu : le cumul n'est donc pas autorisé lorsque les prestations de travail sont réduites d'un cinquième, par exemple. Il doit être satisfait aux obligations du statut social des indépendants et l'exercice de l'activité indépendante doit être signalé au moment de la demande des allocations de crédit-temps. Enfin, l'activité indépendante doit avoir été entamée avant le début de la période de crédit-temps.

Er bestaat over een aantal aangelegenheden geen onduidelijkheid. Zo bestaat er geen onduidelijkheid over het feit dat men gedurende twaalf maanden een zelfstandige activiteit mag combineren met tijdskrediet. Er bestaat ook geen onduidelijkheid over het feit dat de arbeidsovereenkomst volledig moet worden geschorst. Er is dus bijvoorbeeld geen cumulatie mogelijk met een eenvoudige-activiteit onder een arbeidsovereenkomst. De betrokkene moet uiteraard voldoen aan de verplichtingen in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen, zoals het inschrijven in het Sociaal Verzekeringsfonds voor Zelfstandigen en eventueel het betalen van sociale bijdragen. Er is ook het feit dat de zelfstandige activiteit die de betrokkene uitoefent, welke deze ook is, moet zijn opgenomen in de aanvraag voor de uitkeringen, verbonden aan tijdskrediet. De zelfstandige activiteit moet bovendien begonnen zijn op het moment dat het tijdskrediet een aanvang neemt.

Quand faut-il avoir commencé à exercer l'activité indépendante avant de solliciter le crédit-temps ? Depuis au moins douze mois selon d'aucuns, dans les douze mois précédant le début de la période de crédit-temps selon d'autres.

Er is echter ook één zaak waarover de overheid niet duidelijk is en waarover mijn vraag gaat. Het gaat er namelijk om hoelang de betrokkene zijn zelfstandige activiteit al moet uitoefenen, voordat hij het tijdskrediet kan opnemen. Daarentrent doen twee interpretaties de ronde. Volgens de eerste interpretatie zou de betrokkene de zelfstandige activiteit enkel mogen uitoefenen, als hij al meer dan twaalf maanden vóór het opnemen van het tijdskrediet met de zelfstandige activiteit bezig is. Hij moet dus al meer dan twaalf maanden effectief als zelfstandige bezig zijn, vooraleer hij tijdskrediet kan opnemen. De tweede interpretatie zegt dat het voldoende is dat de betrokkene tijdens de twaalf maanden vóór het tijdskrediet met de zelfstandige activiteit is begonnen.

Quelle est la bonne interprétation ? Le ministre envisage-t-il une modification législative pour préciser la question ?

Daarom had ik graag de zienswijze van de minister over dat probleem vernomen.

Mijnheer de minister, ik heb nog een B-plan, mocht u voor de tweede optie kiezen. Mocht u de eerste interpretatie volgen, wens ik te verwijzen naar de resolutie. Ik wacht echter uw antwoord af. Dat kan ons tijd besparen.

01.02 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Turtelboom, het koninklijk besluit van 12 december 2001 bepaalt dat de onderbrekingsuitkeringen niet gecumuleerd kunnen worden met de inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een bijkomende zelfstandige activiteit, behalve in het geval van schorsing van de arbeidsovereenkomst. In zoverre deze zelfstandige activiteit reeds werd uitgeoefend gedurende ten minste 12 maanden die het begin van de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst voorafgaan, is de cumulatie toegelaten gedurende een periode van maximum 12 maanden.

Dat betekent dat een werknemer enkel een bijkomende zelfstandige activiteit kan combineren met een volledig tijdskrediet wanneer hij of zij reeds gedurende een jaar of meer de bijkomende zelfstandige activiteit uitoefende. Dat komt neer op hetgeen u in uw vraag de eerste interpretatie noemt, mevrouw Turtelboom. Iemand die minder dan een jaar voor de datum van de aanvraag van het tijdskrediet een bijberoep opstart, kan dat niet combineren met een onderbrekingsuitkering.

Deze voorwaarde van ten minste 12 maanden werd ingevoerd op vraag van de sociale partners. Het kaderde in het advies nr. 1339 van de Nationale Arbeidsraad van 14 februari 2001 met betrekking tot het interprofessioneel akkoord inzake het tijdskrediet. De sociale partners verwijzen in dit advies naar de eigenlijke doelstelling van het stelsel, namelijk een betere individuele combinatie van gezin en arbeid. De toenmalige regering had zich ertoe geëngageerd om in haar reglementering dit advies te volgen.

01.03 **Annemie Turtelboom** (VLD): Mijnheer de minister, u volgt inderdaad die eerste interpretatie. Nochtans is er een resolutie aangenomen door de Europese Unie waarbij men een aantal preventieve acties wil doorvoeren om zwartwerk te bestrijden. Eén van die acties was het scheppen van een juridisch en administratief kader dat bevorderlijk is voor het aanmelden van economische activiteit en werkgelegenheid door een vereenvoudiging van de procedures en een terugdringing van kosten en verplichtingen die de oprichting en ontwikkeling van bedrijven en in het bijzonder van startende en kleine ondernemingen belemmeren. Ik zou de minister dus eigenlijk nog een kleine tweede vraag willen stellen. Bent u eventueel bereid om erover na te denken om toch de tweede interpretatie te gaan volgen. Ik weet het, het ligt aan de sociale partners. Bent u eventueel bereid om dit terug aan de sociale partners voor te leggen? Ik denk dat dit toch echt een maatregel is die werkelijk mensen die een zelfstandige activiteit kunnen opstarten zou kunnen ondersteunen.

01.04 Minister **Frank Vandenbroucke**: Ik ben een klein beetje verbaasd als u hier blijft spreken over interpretaties. Die tekst is zo duidelijk als één plus één is twee. Het is een koninklijk besluit. Men

01.02 **Frank Vandenbrouck**, ministre: Aux termes de l'arrêté royal du 12 décembre 2001, un travailleur ne peut combiner une activité indépendante à titre complémentaire avec un crédit-temps total que s'il exerce cette activité depuis au moins un an. Cette condition a été insérée à la demande des partenaires sociaux pour qui le système vise une meilleure combinaison de la vie de famille et du travail.

01.03 **Annemie Turtelboom** (VLD): Je demande au ministre d'encore réfléchir à la seconde interprétation et de soumettre à nouveau la question aux partenaires sociaux.

01.04 **Frank Vandenbroucke**, ministre: La loi est suffisamment claire et ne se prête nullement à

kan iets dat zo duidelijk is als dit koninklijk besluit niet op twee verschillende manieren interpreteren. U moet mij dus niet vragen om dat anders te interpreteren. U kunt zeggen dat ik dat koninklijk besluit zou moeten wijzigen. Dat is iets waar ik niet a priori neen op antwoord. Daar wil ik over nadenken. Het is hier echter geen probleem van interpretatie, het is bijzonder duidelijk.

une double interprétation. Vous pourriez éventuellement demander une modification de l'arrêté royal. J'y réfléchirai.

01.05 Annemie Turtelboom (VLD): Het koninklijk besluit is inderdaad duidelijk, maar ik ben door verschillende mensen van het terrein gecontacteerd die er eigenlijk niet die duidelijke interpretatie aan geven.

01.06 Minister Frank Vandenbroucke: Dan kunnen ze niet lezen.

01.07 Annemie Turtelboom (VLD): Dan zal ik die boodschap zo doorgeven. Ik ben in elk geval blij dat u niet a priori neen zegt om daar eventueel over na te denken. Als er een aanpassing van het koninklijk besluit zou komen, denk ik dat dit toch een maatregel zou zijn die zelfstandige ondernemers kan ondersteunen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Samengevoegde vragen van

- de heer **Guy Hove** aan de minister van Werk en Pensioenen over "de aanpak van de schijnzelfstandigen" (nr. 3142)
- de heer **Jean-Luc Crucke** aan de minister van Werk en Pensioenen over "het wetsontwerp over de schijnzelfstandigen" (nr. 3152)
- de heer **Melchior Wathelet** aan de minister van Werk en Pensioenen over "de regeringsmaatregelen ter bestrijding van de schijnzelfstandigen" (nr. 3161)

02 Questions jointes de

- **M. Guy Hove** au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les mesures mises en place contre le phénomène des faux indépendants" (n° 3142)
- **M. Jean-Luc Crucke** au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "le projet de loi sur les faux indépendants" (n° 3152)
- **M. Melchior Wathelet** au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les mesures gouvernementales visant à lutter contre le phénomène des faux indépendants" (n° 3161)

02.01 Guy Hove (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb begrepen dat op de Ministerraad van Gembloux in januari een aantal maatregelen is aangekondigd die de zogenaamde sociale en fiscale fraude willen bestrijden. Onder meer werd daar de aanpak van de schijnzelfstandigen besproken. Het probleem is al jaren gekend. Ook tijdens de voorbije legislatuur werd geprobeerd de problematiek aan te pakken. Het gaat om een zeer complexe aangelegenheid waarvoor er, gezien de verscheidenheid, geen eensluitende en zaligmakende oplossing bestaat. Vandaar dat blijkbaar werd afgesproken om per sector een lijst te laten opstellen met eigen specifieke criteria die moeten toelaten vast te stellen of men al dan niet met schijnzelfstandigen te maken heeft. Ik denk concreet aan het statuut van de advocaten-stagiairs, maar ook aan huisartsen in opleiding, freelance journalisten, fotografen, en zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. Elke beroepsgroep heeft immers zijn eigen specifieke kenmerken en knelpunten.

Het moet ook duidelijk zijn dat er geen discussie bestaat over het feit dat schijnzelfstandigheid moet worden aangepakt. Het is niet alleen een oneerlijke vorm van concurrentie voor de echte zelfstandigen, het

02.01 Guy Hove (VLD): Lors du Conseil des ministres de Gembloux, il avait été décidé de lutter contre les faux indépendants, phénomène qui constitue une concurrence déloyale à l'égard des vrais indépendants et permet à des entreprises véreuses de réaliser des économies en matière de charges salariales. Il aurait été demandé à chaque catégorie professionnelle d'établir une liste de critères spécifiques permettant de détecter les faux indépendants. Une commission de ruling serait mise sur pied au sein de l'administration et une définition claire de la relation d'autorité serait établie en collaboration avec le

laat ook malafide bedrijven toe om flink te besparen op loonkosten.

Er zouden op de Ministerraad ook afspraken zijn gemaakt om een zogenaamde rulingcommissie bij de administratie op te richten. Voorts is ook beslist om een duidelijke definitie van de gezagsrelatie uit te werken, afgebakend aan de hand van een aantal criteria. De diverse sectoren zouden daarbij worden betrokken.

Hierover had ik graag het volgende van u willen vernemen, mijnheer de minister.

Ten eerste, hoever staat het overleg met de diverse sectoren?

Ten tweede, kunt u bevestigen dat het overleg met zowel de middenstandsorganisatie als de sectoren zal plaatsvinden voor het aannemen van een ontwerp van kaderwet?

Ten derde, hoe zal die kwestie geregeld worden wat de vrije beroepen betreft, aangezien er daar geen paritaire comités bestaan?

Ten vierde, welke opdrachten worden toevertrouwd aan de zogenaamde rulingcommissie?

Ten vijfde, wat indien er binnen de sector geen eensgezindheid is over de criteria?

Ten zesde, is het mogelijk om een concrete timing te geven voor de aanpak van dat probleem?

02.02 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, dans le droit fil de ce que vient de dire mon collègue, M. Hove, le 10 juin dernier, une dépêche Belga relayait l'inquiétude de l'ordre des barreaux francophones et germanophones quant à votre projet de loi relatif à la distinction entre travailleurs salariés et indépendants. C'est évidemment toute la question des faux indépendants qui se trouve au cœur de cette discussion.

Si je l'ai bien compris, votre projet voudrait remplacer la notion d'un contrat de travail caractérisé par l'autorité du patron sur le salarié – qu'on appelle le lien de subordination – par celle de la dépendance économique, ce qui pourrait poser de graves problèmes, entre autres pour les avocats stagiaires qui sont pour la majorité, pour ne pas dire la totalité, sous statut d'indépendant. Autrement, ce ne sont pas des avocats stagiaires. Si, dans un rapport extrêmement intéressant publié dans le cadre de la lutte contre les faux indépendants, la Cour des comptes préconisait effectivement une clarification de la notion d'autorité, elle ne penchait pas explicitement en faveur de la formule que vous reprenez, celle de la dépendance économique.

Monsieur le ministre, comment justifiez-vous cette décision, en tout cas cette volonté de redéfinir dans ce sens la notion de subordination ou de la remplacer? Comptez-vous entamer un processus de concertation avec l'ordre des barreaux francophones et germanophones? Quelles propositions leur ferez-vous?

Il s'agit réellement de stagiaires en danger. Pour l'avoir été, je peux dire que le stage est un complément indispensable à la formation universitaire. Si nous devons adopter votre définition, on risquerait de

secteur lui-même.

Où en est la concertation avec les différents secteurs?

Le ministre confirme-t-il qu'un projet de loi cadre ne sera adopté qu'à l'issue de cette concertation?

Il n'existe pas de commissions paritaires pour les professions libérales. Comment le problème sera-t-il réglé en l'espèce?

Quelles missions seront-elles confiées à la commission de ruling?

Qu'advient-il si le secteur ne parvient pas à se mettre d'accord sur les critères?

Quel calendrier le ministre a-t-il fixé?

02.02 Jean-Luc Crucke (MR): Onlangs berichtte de pers over de ongerustheid van de Franstalige en Duitstalige balies over uw wetsontwerp betreffende het onderscheid tussen loontrekkende werknemers en zelfstandigen. Met uw ontwerp beoogt u kennelijk het begrip arbeidsovereenkomst met als kenmerk de gezagsrelatie tussen werkgever en loontrekkende te vervangen door het begrip economische afhankelijkheid. Dan kan echter ernstige problemen veroorzaken, onder meer voor stagerende advocaten, van wie het merendeel als zelfstandige werkt.

Hoe rechtvaardigt u dat wetsontwerp in het licht van de uitspraak van het Rekenhof, dat niet uitdrukkelijk opteert voor het begrip economische afhankelijkheid?

Wanneer zal u overleg plegen met de Ordre des barreaux francophone et germanophone, en

vider un secteur intéressant pour les finances de l'État comme pour la sécurité juridique.

02.03 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, la question que je vais poser fait suite à une question que j'ai posée la semaine dernière à votre collègue, la ministre des Classes moyennes, Mme Laruelle.

Le gouvernement avait marqué sa volonté de lutter contre les faux indépendants et la déclaration gouvernementale indiquait: "Le gouvernement fera adopter, après concertation avec les secteurs concernés, des mesures législatives dans lesquelles des critères précis seront fixés en ce qui concerne le phénomène des faux indépendants".

La déclaration gouvernementale prévoit également que "le gouvernement mettra sur pied une commission de ruling "Faux indépendants", dont M. Hove a également parlé, qui agira de manière préventive et en fixant des normes".

Dans la presse, j'ai pu lire que votre cabinet avait mis sur la table du gouvernement un projet de loi ainsi que des arrêtés royaux d'exécution en vue de légiférer dans cette matière. Vous avez présenté ce texte comme ayant fait l'objet d'un accord au sein du gouvernement, en tout cas c'est ainsi que je l'avais compris.

Ces textes font l'objet de sérieuses critiques de la part de votre collègue, la ministre Laruelle; j'en veux pour preuve certains points qu'elle a explicités dans sa réponse, la semaine dernière:

- le projet que vous avez déposé ne donnerait pas suffisamment de place à la volonté des parties;
- le délai de trois mois accordé aux secteurs pour définir les critères qui leur seront propres est trop court, d'autant plus que, si les secteurs ne parviennent pas à dégager un accord, ce sont les critères généraux qui s'appliqueront, ce qui reviendrait à retomber dans le système actuel, non encore modifié;
- contrairement à ce qui figure dans l'accord du gouvernement, votre projet ne mettrait pas sur pied cette commission de ruling explicitement prévue dans l'accord de gouvernement.

La ministre Laruelle expliquait enfin une critique plus générale, en stigmatisant le fait que ce nouveau texte pourrait engendrer des problèmes plutôt que de les éviter. La ministre Laruelle m'a également confirmé qu'elle a préparé un projet qui pourrait constituer une alternative à votre propre projet dans cette matière. D'où mes questions, monsieur le ministre.

Confirmez-vous que votre texte concernant les faux indépendants n'a pas fait l'objet d'un accord au sein du gouvernement et qu'il en est toujours au stade de projet?

- Pourquoi n'auriez-vous pas créé dans votre projet cette commission de ruling qui était prévue dans l'accord de gouvernement?

- Etes-vous d'accord avec la critique qui veut que vous ne laisseriez pas assez de place à la volonté des parties dans votre projet?

- Pourquoi n'accordez-vous aux secteurs qu'un délai de trois mois, ce

welke voorstellen gaat u hun doen?

02.03 Melchior Wathelet (cdH): De regering heeft haar voornemen kenbaar gemaakt om het verschijnsel van de schijnzelfstandigen aan te pakken. Volgens de pers zou u een wetsontwerp op de regeringstafel hebben gelegd met het oog op de invoering van een wettelijke regeling ter zake, waarbij u zou hebben gesteld dat er over die tekst binnen de regering een akkoord bestond. Uw collega mevrouw Laruelle uitte echter kritiek op verschillende punten van dat ontwerp.

Zo zou uw tekst onvoldoende ruimte laten voor de wensen van de betrokken partijen; de termijn van drie maanden waarover de sectoren beschikken om hun eigen criteria uit te werken, zou te kort zijn, zodat men bij gebrek aan een akkoord opnieuw naar het huidige systeem zou teruggrijpen. Uw ontwerp voorziet bovendien niet in de oprichting van een rulingcommissie, zoals bepaald in de regeringsverklaring. Volgens minister Laruelle zou het ontwerp ten slotte problemen veroorzaken in plaats van ze te voorkomen.

Bevestigt u dat er binnen de regering geen overeenstemming bestaat over uw ontwerp?

Waarom zorgt u niet voor de oprichting van een rulingcommissie?

Aanvaardt u de kritiek dat u onvoldoende ruimte zou laten voor de wensen van de partijen?

Waarom geeft u de sectoren maar drie maanden tijd om hun eigen criteria te bepalen?

Weet u of minister Laruelle een alternatief ontwerp heeft ingediend?

qui semble insuffisant pour leur permettre de définir les critères?

- Avez-vous connaissance du texte préparé par la ministre Laruelle? Est-il effectivement plus pragmatique? Accepteriez-vous de travailler également sur la base de ce texte?

- Pensez-vous, comme Mme Laruelle, que votre projet pourrait avoir plus de conséquences négatives que positives?

02.04 Minister **Frank Vandenbroucke**: Voorzitter, in antwoord op de mondelinge vragen kan ik de geachte leden het volgende meedelen.

Tijdens de bijzondere Ministerraad van 16 en 17 januari 2004 heeft de regering beslist om, naast een reeks andere maatregelen, het begrip "gezag" dat essentieel is voor de bepaling of iemand een werknemer is dan wel een zelfstandige, te verduidelijken via een algemene omschrijving van de notie "arbeidsovereenkomst".

L'autorité sera instituée. Autrement dit, il sera question d'un contrat de travail, seulement lorsqu'une majorité de critères pertinents établis, soit dans une liste complémentaire de critères généraux, soit dans une liste de critères spécifiques par secteur, par profession ou par catégorie de travailleurs, aura été remplie. Contrairement à ce que laissent entendre certaines critiques, la liste complémentaire comprend un ensemble équilibré de critères juridiques et économiques.

A cet égard, un premier projet de texte réglementaire a été rédigé sur lequel le gouvernement doit encore se concerter. Personnellement, je n'ai pas déposé un texte sur la table du Conseil des ministres, parce qu'une concertation est encore en cours sur un avant-projet de texte. Evidemment, une fois que le Conseil des ministres aura approuvé un texte, celui-ci sera soumis à la concertation sociale via les canaux appropriés.

Dans son rapport de mai 2004, la Cour des comptes a recommandé de préciser, dans la loi sur les contrats de travail, la notion d'autorité au moyen d'une définition positive ou négative. Le projet qui a été rédigé et qui répond intégralement à la disposition prise par le gouvernement les 16 et 17 janvier 2004 à Gembloux, satisfait à la recommandation de la Cour des comptes. La notion d'autorité a été précisée. L'autorité est établie au moyen d'une définition positive et sur la base d'une liste de critères. Dans le même temps, et c'est crucial, la spécificité de certains secteurs ou de certaines professions est respectée, en offrant à ces secteurs ou professions la possibilité de fixer eux-mêmes des critères spécifiques. Cela me semble être la réponse à fournir aux architectes qui sont inquiets, aux barreaux, aux stagiaires; cela porte sur toute une série de problèmes spécifiques ayant trait notamment aux professions libérales.

L'approche que j'ai proposée lors de la formation de ce gouvernement, et qui a été acceptée à Gembloux, se veut plus précise, plus fine que l'approche traditionnelle qui ne fonctionnait plus, mais aussi plus souple et plus réaliste en créant la possibilité de définir des cadres spécifiques, non seulement par secteur économique, par exemple en distinguant les médias, les transports, la construction, etc., mais aussi par catégorie professionnelle en distinguant par exemple les stagiaires du barreau, des architectes,

02.04 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Lors du Conseil des ministres des 16 et 17 janvier, le gouvernement a décidé de préciser la notion d'"autorité" par le biais d'une définition générale du contrat de travail.

Er zal enkel sprake zijn van een arbeidsovereenkomst wanneer meer dan de helft van een aantal relevante criteria is vervuld. Er werd een eerste voorontwerp opgesteld. Na de goedkeuring door de Ministerraad, zal het aan de sociale partners worden voorgelegd. In navolging van de aanbeveling die het Rekenhof in zijn verslag van mei 2004 formuleerde, werd het begrip 'gezag' verduidelijkt en op een aantal criteria gestoeld; de eigenheid van bepaalde sectoren en beroepen wordt in acht genomen: zij krijgen de mogelijkheid specifieke criteria vast te stellen. De wijziging zal via een autonome, afzonderlijke wet worden ingevoerd.

Ik ben niet op de hoogte van een andere ontwerptekst. We zullen met de middenstand, met de werkgevers en met de vakbonden overleggen.

des journalistes ou des catégories de travailleurs. C'est là que réside la réponse aux inquiétudes. Ainsi, dans la mesure où les avocats nous proposent un cadre spécifique adéquat pour la situation de ces professions libérales particulières, rien n'empêche de l'accepter.

Je crois qu'en comparant ce que nous proposons maintenant avec ce qui a été dit dans le passé, entre autres par la Cour des comptes, la modification sera réalisée non pas par la loi sur les contrats de travail mais par une loi autonome distincte.

Actuellement, nous avons un avant-projet informel qui n'a pas encore été discuté en Conseil des ministres. C'est une approche qui est extrêmement flexible car elle donne la possibilité de diversifier l'approche sur la base de secteurs, de catégories professionnelles, de catégories de travailleurs. On ne peut donc pas dire que ce projet aura davantage d'effets négatifs que d'effets positifs.

M. Wathelet m'a demandé si j'avais connaissance d'autres projets de texte. Je n'en connais pas d'autres.

Il est évidemment important d'organiser la concertation avec les classes moyennes, les syndicats, les patrons et c'est ce que nous allons faire.

Ik wil nog even beklemtonen dat de reactie, met name vanuit de intellectuele vrije beroepen, maar ook vanuit de andere categorieën van zelfstandige beroepen, begrijpelijk is. Daaraan wordt tegemoetgekomen, omdat we de mogelijkheid scheppen om niet alleen voor sectoren, maar ook voor beroepsgroepen en werknemerscategorieën specifieke benaderingen vast te leggen. Het zullen die specifieke benaderingen zijn die voorrang krijgen op de algemene benadering.

Des critères spécifiques peuvent être fixés par secteur, par profession ou par catégorie de travailleurs et le Conseil supérieur des indépendants et des PME peut rendre des avis.

Wij gaan in een procedure voorzien in aanloop naar het vaststellen van die specifieke benaderingen waarbij de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO's de mogelijkheid krijgt om tussen te komen met advies wanneer het gaat over activiteiten waarin sectoren zijn geïmpliceerd met hun paritaire comités en/of de Nationale Arbeidsraad. De vrije beroepen die zijn vertegenwoordigd in de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO's zullen dus ook via dat kanaal in heel dit proces hun standpunt kunnen verkondigen.

Le projet prévoit, conformément à la décision du Conseil des ministres extraordinaire de Gembloux, la création d'une commission "Faux indépendants". Il est évident que, dans l'optique décidée à Gembloux, cette commission ne se prononcera pas sur des dossiers individuels.

Het ontwerp voorziet in de oprichting van een commissie "schijnzelfstandigen" die geen uitspraak zal doen over individuele dossiers.

Er is wel een dubbele opdracht voor deze commissie, namelijk een normerende taak – de toetsing van de door de betrokken sectoren verleende adviezen – en een interpretatieve taak. Dit wil zeggen dat de commissie met betrekking tot de toepasselijke socialezekerheidsstelsels – werknemer of zelfstandige – aan de hand van de vastgestelde criteria een algemeen geldende interpretatie dient te ontwikkelen die bindend is voor de betrokken diensten, instellingen of inspectiediensten.

Cette commission a un rôle à la fois normatif et interprétatif. Elle doit évaluer les avis rendus et développer une interprétation à portée globale qui soit contraignante pour les institutions ou les services d'inspection. J'ai moi-même demandé un ruling collectif par catégorie professionnelle, secteur ou

Ik heb zelf bij de vorming van de regering gezeegd dat ik een soort van

ruling wenste – ik ben een beetje de vader van deze uitdrukking – waarbij we om pragmatische redenen eigenlijk beginnen met een collectieve ruling. Dit wil zeggen dat we niet aan individuele ruling gaan doen. Dat stellen we in dit stadium niet voor. Voor beroepsgroepen, voor sectoren en voor categorieën van werknemers brengen we wel een soort collectieve ruling tot stand via de verdere interpretatie van de bestaande algemene of specifieke kaders die gelden voor die sectoren, beroepsgroepen of categorieën van werknemers. Ik meen dat dit een enorme stap vooruit is.

Ik meen dat het niet erg realistisch zou zijn om vandaag een individuele ruling te doen, want er zijn natuurlijk tienduizenden mensen die zich tot die commissie zullen wenden. Ik denk dat dit een indigestie gaat vormen. Het zou een belofte zijn die we niet kunnen waarmaken, hoewel ik er principieel geen enkel probleem mee heb.

U zult misschien weten dat ik nogal tevreden ben met een innovatie die we in de vorige legislatuur hebben doorgevoerd, met name de commissie Kunstenaars, die het kunstenaarstatuut begeleidt. Daar is er eigenlijk wel een individuele benadering. In de commissie Kunstenaars kan een individu vragen hem een verklaring te geven dat hij zelfstandig is. Dat kan dan niet in vraag worden gesteld door de Inspectie of door een of andere administratie. Er zijn natuurlijk veel minder kunstenaars dan zelfstandigen. Dit heeft te maken met de grootte van de groep. Ik heb daar echter geen enkel principieel probleem mee.

U vraagt mij ook naar mijn timing. Ik zal daarop een antwoord geven dat misschien een beetje hol klinkt, maar het is het meest eerlijke antwoord. Het is de bedoeling van de regering om zo snel mogelijk vooruit te gaan in dit dossier, maar tegelijkertijd denk ik dat wij breed overleg, informeel en formeel, nodig hebben. Ik wens dit niet te forceren. Voor de verkiezingen heeft men gezegd dat de regering dit plots wilde forceren. Welnu, ik wil dat op de meest formele wijze tegenspreken. Ik heb voor de verkiezingen aan al mijn collega's gezegd dat dit een gevoelig dossier is. Dit is fundamenteel wetgevend werk dat men niet op een draffe kan afhandelen. Wij zullen heel goed moeten nadenken en veel overleg moeten plegen. Ik wil daar nu snel aan doorwerken, maar wel in grondig overleg met iedereen, vanzelfsprekend ook met mijn collega mevrouw Laruelle.

02.05 **Guy Hove** (VLD): Mijnheer de minister, ik dank u voor het eerlijke antwoord. U hebt gezegd: "Zo snel mogelijk". Dat bevredigt mij enigszins, want ik kan ook wel begrijpen dat men een overleg moeilijk kan timen, dat men dit een beetje in een bepaalde richting moet sturen, dat men daarvoor initiatieven moet nemen, maar dat men nooit kan zeggen tegen wanneer men precies rond moet zijn. Wat mij bijzonder bevredigt aan uw antwoord, is het feit dat u zegt dat er geen eenvormige oplossing is, dat u overleg zult plegen met de specifieke sectoren en dat elke sector zal kunnen bijdragen tot een oplossing, waarbij er algemene criteria zullen zijn, maar ook specifieke criteria per beroepsgroep en per sector.

02.06 **Jean-Luc Crucke** (MR): Monsieur le président, je voudrais également remercier M. le ministre pour la clarté de sa réponse et pour le timing défini, même s'il n'est pas tout à fait précis, ce qu'on peut comprendre car il s'agit comme vous l'avez très bien dit d'un travail législatif qui mérite toute notre attention. Ce n'est pas une

catégorie de travailleurs.

Je compte agir avec célérité mais il faut une large concertation. Le gouvernement ne veut rien forcer. Il s'agit d'une initiative législative d'importance.

02.05 **Guy Hove** (VLD): Je me réjouis de constater que le ministre entend agir sans délai, que la concertation prime et que le gouvernement s'emploie à définir des critères à la fois généraux et propres à chaque catégorie professionnelle.

02.06 **Jean-Luc Crucke** (MR): Het is een goede zaak dat een definitie wordt uitgewerkt aan de hand waarvan de specifieke kenmerken van de verschillende

"réformette" mais une réforme importante de notre législation. Pour l'instant, il y a un avant-projet, il y aura la concertation politique et sociale et c'est bien ainsi. J'ai également noté qu'il y aurait une définition permettant de reconnaître les spécificités des différentes professions libérales et indépendantes. Cela me semble aussi être une très bonne suggestion. C'est ainsi qu'on atteindra l'objectif d'éviter la multiplication des faux indépendants tout en reconnaissant à ceux qui le sont réellement la possibilité d'y arriver par des filières parfois un peu différentes. Mais c'est cela, ce qu'on appelle la spécificité. Il vaut mieux prévenir que guérir. C'était sans doute le sens de la question de M. Hove, mais j'ai compris que telle était bien votre interprétation.

vrije beroepen kunnen worden bepaald.

02.07 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le ministre, merci pour la clarté de vos explications. Je comprends peut-être moins maintenant les raisons qui ont poussé Mme Laruelle à mettre en avant autant de critiques sur votre projet étant donné qu'il semble toujours en être au stade des négociations et des discussions.

02.07 Melchior Wathelet (cdH): De redenen van de kritiek van mevrouw Laruelle zijn mij nu minder duidelijk.

Dans sa réponse à ma question, Mme Laruelle parlait surtout de la volonté des parties. Y a-t-il une volonté d'établir des critères absolus et de juger sur cette base, punt aan de lijn, geen andere oplossing?

02.08 Frank Vandebroucke, ministre: On respecte la doctrine traditionnelle de la Cour de cassation: c'est la volonté des parties qui détermine le caractère, la nature du contrat, à condition que ce qui se fait en réalité réponde à la volonté exprimée. C'est une doctrine très classique de la Cour de cassation.

02.08 Minister **Frank Vandebroucke**: We respecteren de traditionele rechtsleer van het Hof van Cassatie, dat wil dat de aard van de overeenkomsten wordt bepaald door de wil van de partijen op voorwaarde dat wat zich in werkelijkheid afspeelt, beantwoordt aan de uitgedrukte wil.

02.09 Melchior Wathelet (cdH): Donc, la volonté des parties reste l'élément moteur et premier.

02.10 Frank Vandebroucke, ministre: C'est évidemment la vérité de ce qui se fait qui détermine la validité du contrat.

02.11 Melchior Wathelet (cdH): Oui, cela se fait a posteriori. Est-il vrai que, dans votre projet, le délai accordé aux secteurs pour définir les critères appliqués ne serait que de trois mois?

02.11 Melchior Wathelet (cdH): Bedraagt de toegekende termijn drie maanden?

02.12 Frank Vandebroucke, ministre: Le projet que nous avons déposé part de ce chiffre, mais je ne m'accroche pas aux chiffres: cela pourrait être, trois, quatre ou cinq mois, ce n'est pas l'essentiel.

02.12 Minister **Frank Vandebroucke**: Ja, maar dat is een berekeningsbasis.

02.13 Melchior Wathelet (cdH): Ils pourraient peut-être commencer maintenant, cela leur laisserait un peu plus de temps.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Question de M. Melchior Wathelet au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les titres-services et l'avenir des agences locales pour l'emploi" (n° 3170)

03 Vraag van de heer Melchior Wathelet aan de minister van Werk en Pensioenen over "de dienstencheques en de toekomst van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen" (nr. 3170)

03.01 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, depuis le 1er mars 2004, les nouvelles demandes de particuliers pour les activités de nettoyage à domicile ne peuvent plus être couvertes par les ALE. Depuis cette date, les Agences locales pour l'emploi doivent diriger les nouvelles demandes vers des entreprises agréées dans le cadre du système des titres-services.

Les activités de nettoyage à domicile représentent approximativement 80% des activités des ALE et la mise en place du nouveau système de titres-services risque d'entraîner, à terme, leur disparition.

Pour cette raison, les agents de l'ONEM qui avaient été détachés dans ces services ALE sont évidemment inquiets. Ils font remarquer que les ALE ont permis de lutter efficacement contre le travail au noir chez les particuliers, mais elles ont surtout joué, pendant neuf ans, un rôle social dans les communes en apportant un soutien aux travailleurs ALE (aide à la rédaction de CV, d'une demande pour un logement social, orientation vers les services adéquats, etc.). Ils s'inquiètent également pour leurs clients qui ne pourront plus bénéficier des services de leurs travailleuses ALE qu'ils emploient depuis des années et avec lesquelles il ont établi une relation de confiance. Ils s'inquiètent encore pour leurs travailleurs qui ne pourront pas tous être réengagés dans le nouveau système de titres-services, faute d'entreprises agréées dans leur région.

Monsieur le ministre, mes questions sont multiples:

1. Comment les ALE pourront-elles subsister sans l'apport des activités d'aide ménagère et les ristournes sur chèques qui y sont liées?
2. Pourquoi ne pas avoir permis la cohabitation du système des ALE avec le nouveau système des titres-services récemment mis en place? N'y avait-il pas suffisamment de travail pour les 42.000 chômeurs actifs en ALE et les 25.000 emplois visés au travers de la réforme envisagée?
3. Que vont devenir les ALE, spécialement celles de petite taille qui ne pourront pas assumer les frais de fonctionnement d'une société agréée de titres-services et les concurrencer? Comment aider ces ALE qui ne sont pas conçues pour se lancer dans cette activité de type entrepreneurial?
4. Que vont devenir également les agents de l'ONEM qui avaient été détachés auprès des ALE?
5. Comment éviter la concurrence tarifaire déloyale en raison du traitement fiscal différent des titres-services? En effet, le traitement fiscal des titres-services est différent de celui des services des aides ménagères organisés en Région wallonne grâce aux APE par le secteur associatif.
6. Comment répondre, à l'avenir, aux demandes d'aide qui viennent des personnes âgées et qui sont souvent inférieures à 3 heures par semaine?
7. Comment répondre à la demande d'aide ménagère lorsque, dans

03.01 Melchior Wathelet (cdH): Sinds 1 maart 2004 mogen de PWA's niet meer ingaan op nieuwe aanvragen van particulieren voor poetshulp thuis, maar moeten die worden doorgestuurd naar bedrijven die in het raam van het stelsel van de dienstencheques werden erkend.

Hoe zullen de PWA's kunnen blijven voortbestaan en wat zal er met de kleine agentschappen gebeuren? Waarom liet men de twee stelsels niet naast elkaar bestaan?

Welke taak krijgen de RVA-bedienden die in het raam van die hervorming werden ingezet?

Hoe kan een oneerlijke tariefenslag met de diensten voor huishoudelijke hulp in het Waals Gewest worden vermeden?

Hoe moet in de toekomst op aanvragen om hulp worden gereageerd wanneer geen enkel bedrijf in de regio een erkenning aanvroeg?

Hoe zal, in het noorden en het zuiden van het land, worden berekend hoeveel jobs erbij kwamen?

une région, aucune société n'a fait de demande d'agrément ou n'a pas été agréée?

8. Comment les créations d'emploi sont-elles comptabilisées? Y a-t-il une différence à ce sujet au nord et au sud du pays en matière de créations d'emplois et de comptabilisation de ces créations?

03.02 Frank Vandebroucke, ministre: Monsieur le président, je répondrai point par point à chaque question posée. Cependant, une interrogation globale mérite sans doute un débat qui ne peut évidemment pas avoir lieu aujourd'hui.

Il faut savoir que les ALE ont joué et continueront à jouer un rôle extrêmement positif. Néanmoins, si l'on fait le bilan, on constate que ce système présente des éléments moins positifs. Elles n'offrent, par exemple, pas de contrats de travail réguliers. De plus, le passage des travailleurs ALE vers le marché régulier de l'emploi ne s'est pas vraiment réalisé. En vue de cet objectif, nous pensons – il s'agit évidemment ici d'une option politique – que le système des titres-services est supérieur car il offre des contrats de travail normaux et réguliers.

C'est la raison pour laquelle nous nous sommes dit qu'il ne fallait pas créer en même temps deux instruments pouvant se concurrencer. Il faut disposer d'un seul instrument. Par conséquent, dès le 1er mars, une césure a eu lieu. Les nouveaux arrivants – en tant que travailleurs, demandeurs d'emploi ou en tant que clients – voulant s'investir dans l'aide ménagère doivent réaliser ce travail via les titres-services. Mais ceux qui étaient dans le système peuvent y rester.

Je vais maintenant répondre point par point à vos questions.

La réglementation des ALE permet à certains travailleurs ALE de continuer à exercer des activités d'aide ménagère à domicile. Les conditions sont les suivantes: le travailleur ALE était, au 1er mars 2004, lié par un contrat de travail ALE; il a exercé l'activité d'aide ménagère à domicile au cours de la période des 18 mois civils précédant le mois au cours duquel il pourrait exercer cette activité; il n'a pas été lié, après le 1er mars 2004, pendant une période ininterrompue de 8 mois ou plus par un contrat de travail; le candidat utilisateur était, au 1er mars 2004, en possession du formulaire d'utilisateur validé pour l'exercice de l'activité précitée. Ces données sont techniques mais cela signifie que ceux qui étaient dans le système peuvent y rester. Je vous communiquerai le texte écrit.

Il va de soi que certains travailleurs et clients des ALE passeront au système des titres-services. Il s'agit selon nous d'un processus positif qui sera également encouragé. En effet, les ALE peuvent, dans le cadre du système des titres-services, se faire agréer comme entreprises titres-services. Les ALE peuvent donc devenir acteurs dans ce nouveau circuit.

Le système des titres-services et celui des ALE coexistent pour le moment. Le but est que les travailleurs ALE puissent transiter vers une occupation normale dans le cadre des titres-services, occupation qui du point de vue de la sécurité sociale ouvrira des droits à part entière. Mais il se peut que des gens très précarisés ne soient pas capables, pour une raison ou une autre, de passer vers le système

03.02 Minister **Frank Vandebroucke**: De PWA's hebben in het verleden een belangrijke rol gespeeld. De oprichting ervan heeft echter niet geleid tot het scheppen van een significant aantal reguliere arbeidsplaatsen. De nieuwe regeling lijkt beter. Om die reden vinden wij dat men beide instrumenten niet met elkaar moet laten wedijveren. Vanaf 1 maart is er sprake van een cesuur. Degenen die aan de slag willen gaan in de huishoudelijke hulp, moeten dat doen via dienstencheques. Degenen die echter werkzaam waren in het kader van een PWA-regeling, mogen in dat kader aan de slag blijven. Krachtens de PWA-regelgeving mogen bepaalde PWA-ers taken van huishoudelijke hulp aan huis blijven vervullen. Het is mogelijk dat zeer behoeftige mensen die geen gebruik kunnen maken van de dienstencheques onder de PWA-regeling blijven als zij al op 1 maart onder die regeling vielen.

De RVA heeft de mogelijkheden om de PWA's te steunen, aandachtig onderzocht. Hij bezorgt de PWA's de nodige richtlijnen en organiseert een opleiding voor de PWA-bedienden, om hen te helpen in het nieuwe stelsel te stappen. Overigens kunnen de PWA's sinds 1 juni 2004 een beroep doen op de initiatieven in het kader van de sociale inschakelingseconomie (SINE). Veel verder kan ik niet gaan, op het gevaar af de regels van behoorlijk bestuur te schenden.

In het kader van de dienstencheques-activiteiten, treden de PWA-beambten op als werkgever en/of staan ze andere

des titres-services. Ces gens pourront rester dans le système ALE, s'ils en faisaient déjà partie avant le 1er mars.

Compte tenu des règles de concurrence et des règles de bonne gestion publique, l'ONEM a examiné avec le plus grand soin les possibilités de soutenir les ALE. Le résultat est, entre autres, que pour lancer une entreprise agréée, l'ALE peut utiliser un capital de départ pouvant être tiré de ses recettes conformément aux dispositions de l'article 79, § 9, alinéa 1er de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage. L'Office national de l'Emploi envoie les directives nécessaires aux ALE et organise, en plus, une formation pour les agents ALE afin de les aider à s'insérer dans le nouveau dispositif. Par ailleurs, les ALE disposent, depuis le 1er juin 2004, de la possibilité de faire appel aux initiatives d'intégration sociale dites "SINE". On ne peut pas faire beaucoup plus sans toucher aux règles de bonne gestion publique.

Les agents ALE sont fort occupés en ce moment. Ils organisent les activités ALE existantes. Dans le cadre des activités "titres-services", ils assument le rôle d'employeur et/ou un rôle de soutien en faveur d'autres employeurs "titres-services". Dans le même temps, ils apportent une importante contribution à la remise au travail de chômeurs en les informant de manière intensive sur les possibilités qu'offrent les titres-services. L'ONEM réfléchit, en ce moment, aux tâches que les agents des ALE pourraient effectuer à l'avenir, en cas de réduction sensible des activités ALE. La principale piste mise en avant est celle des agents d'information. En d'autres termes, le centre local d'information sur tout ce qui concerne la réglementation de l'ONEM (à l'exception du chômage, tâche qui serait confiée aux institutions de paiement) sera confié à l'ALE.

En ce qui concerne le système d'aide à domicile offert au niveau communal par les services d'aide aux familles, mes services examinent en ce moment l'impact que le système des titres-services a sur leur fonctionnement. La situation à laquelle vous faites référence n'est pourtant pas tout à fait nouvelle; en effet, l'avantage fiscal existait du temps du système des ALE.

Pour les travailleurs de catégorie B, c'est-à-dire les travailleurs qui ne bénéficient pas d'une allocation de chômage, d'un revenu d'intégration ou d'une aide sociale financière, il peut être dérogé à la durée minimale de chaque période de travail fixée à l'article 21 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail; cela signifie qu'ils peuvent prester moins que le minimum des 3 heures dans le système des titres-services. Monsieur Wathélet, le problème que vous soulevez me semble pertinent mais il se pourrait qu'une personne souhaitant travailler deux heures se présente.

Le risque de n'avoir aucune entreprise agréée dans une région est minime. En effet, le rayon d'action des entreprises ne se limite pas à leur lieu d'exploitation. Si cela devait néanmoins être le cas, les utilisateurs pourraient, de toute façon, continuer à faire appel à l'ALE de leur commune, aux conditions mentionnées sous le point 1. En outre, de plus en plus d'ALE sont agréées dans le système des titres-services.

Je me suis trompé dans l'exemple que j'ai donné: ils ne peuvent pas faire moins de trois heures mais ils peuvent déroger à l'obligation de

werkgevers in dat stelsel bij. De RVA gaat na welke taken de PWA-beambten in de toekomst op zich zouden kunnen nemen, in het geval de PWA-activiteiten sterk zouden terugvallen. Er wordt vooral gedacht aan een informatieve opdracht.

Mijn diensten onderzoeken op dit ogenblik welke gevolgen het stelsel van de dienstencheques heeft voor de werking van het stelsel van huishulp. Het probleem dat u opwerpt is echter niet nieuw. Het fiscaal voordeel bestond ook al ten tijde van de PWA's.

Voor de werknemers van categorie B kan worden afgeweken van de minimumduur van elke werkperiode die in artikel 21 van de wet van 16 maart 1971 is vastgesteld. Zij mogen niet minder dan drie uur werken, maar ze moeten niet ten minste een derde van een voltijdse betrekking werken.

De kans dat in een bepaalde streek geen enkel bedrijf erkend zou zijn is, erg klein. De bedrijven mogen immers ook buiten hun exploitatiezetel actief zijn. Indien dat toch het geval zou zijn, mogen de gebruikers hoe dan ook een beroep blijven doen op het gemeentelijke PWA. Bovendien zijn meer en meer PWA's erkend in het stelsel van de dienstencheques.

De erkende ondernemingen delen het aantal jobs dat in het stelsel van de dienstencheques werd gecreëerd aan het uitgiftebedrijf Accor mee. In de toekomst zal de RVA nauwkeurigere gegevens verzamelen bij de erkende ondernemingen. De registratie zal uiteraard voor elk Gewest op dezelfde wijze verlopen.

prester au moins un tiers du temps plein.

Le nombre d'emplois créés dans le régime des titres-services est communiqué par les entreprises agréées à la société émettrice Accor. A l'avenir, l'Office national de l'Emploi rassemblera des données plus précises auprès des entreprises agréées. L'enregistrement s'effectuera bien entendu de la même façon pour chaque Région.

03.03 Melchior Wathelet (cdH): Monsieur le président, je remercie le ministre pour l'ensemble des informations. Je vais bien étudier sa réponse et si j'ai d'autres questions, je reviendrai les poser.

03.03 Melchior Wathelet (cdH): Heeft u gesproken over een ontwerp betreffende het fiscaal statuut waaraan uw kabinet werkte?

Monsieur le ministre, m'avez-vous parlé d'un projet qui était en cours au sein de votre cabinet concernant le statut fiscal?

03.04 Frank Vandenbroucke, ministre: Non, c'est un malentendu.

03.04 Minister **Frank Vandenbroucke**: Nee.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Question de Mme Zoé Genot au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "l'activation des chômeurs" (n° 3200)

04 Vraag van mevrouw Zoé Genot aan de minister van Werk en Pensioenen over "de activering van de werklozen" (nr. 3200)

04.01 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, monsieur le ministre, j'aurais aimé revenir sur le plan d'activation du comportement de recherche des demandeurs d'emploi, plus connu sous le nom de chasse aux chômeurs. Manifestement, je ne suis pas seule à faire cette lecture. En effet, l'examen du courrier de l'Union des villes et communes de Wallonie et des fédérations des CPAS, nous révèle que là aussi, l'inquiétude règne. Ce courrier s'inquiète des futures lettres de l'ONEM qui seront adressées à 90.000 jeunes de moins de 25 ans en Wallonie, qui, s'ils se trouvaient, à terme, exclus du bénéfice des indemnités de chômage ou dans une situation d'absence totale de revenus, se tourneraient très clairement vers les CPAS. Or, ces derniers s'inquiètent de ce transfert de charges étant donné que, déjà en 1999, d'après une étude qu'ils avaient réalisée, près d'un tiers des demandeurs du minimex étaient des personnes sanctionnées par l'ONEM. Le transfert de charges, à cette époque, équivalait à 3,2 milliards de francs. De toute évidence, il s'agit d'un glissement de la sécurité sociale fédérale vers une solidarité intracommunale très injuste par essence puisque ce sont les communes les plus pauvres qui devraient prendre le plus grand nombre de personnes à charge.

04.01 Zoé Genot (ECOLO): Wat betreft uw plan om jacht te maken op de werklozen, maakt de Federatie van Steden en Gemeenten zich ook zorgen over de verzending van 90.000 brieven naar de werklozen jonger dan 25 jaar in Wallonië. Als ze worden uitgesloten, zullen ze zich tot de OCMW's wenden, die zich dan weer zorgen maken over deze overdracht van lasten.

De plus, ils s'inquiètent aussi de ce que l'exclusion abusive de certains de ces jeunes qui seraient mal compris augmenterait encore les sentiments de désarroi et de révolte qui peuvent aboutir à des comportements de désinsertion et de vote rejet que l'on connaît. De plus, le phénomène de stigmatisation de ces demandeurs d'emploi les inquiète.

Volgens een onderzoek in 1999 bestond een derde van de aanvragers van een minimumloon uit personen die de RVA had uitgesloten. Dit is een bijzonder onrechtvaardige verschuiving naar een intragemeentelijke solidariteit. Dit versterkt bovendien de gevoelens van ontredde en verzet die kunnen leiden tot grotere afkeer en afzijdigheid van de samenleving en tot proteststemmen. Ik zou graag op enkele elementen willen terugkomen. Wanneer zullen die brieven vertrekken? Voor zover ik weet bestaan er geen wetteksten die deze verzending toestaan.

C'est la raison pour laquelle je voudrais revenir sur une série d'éléments. La presse a annoncé l'envoi imminent de lettres d'avertissement aux jeunes concernés. Je voudrais savoir quand partiront ces lettres, car à ma connaissance, il n'y a pas encore de

textes légaux permettant d'envoyer une lettre à l'heure actuelle. On a pu constater que le volet relatif aux offres d'emploi pour les facilitateurs était en pleine évolution et que vous privilégiez des profils sociaux. On a pu aussi lire, dans certaines notes de l'ONEM, au niveau de l'aménagement des lieux, que si l'on privilégiait l'engagement de facilitateurs sociaux, leur travail n'allait pas être facile. Quand on parle des locaux de l'ONEM qui vont devoir être adaptés, on peut lire: "Les entretiens nécessitent un environnement adapté en termes de confidentialité et de sécurité. Ils se déroulent de préférence dans des locaux individuels (...) D'éventuels comportements à problèmes (agressivité) ne peuvent être exclus. Si la sécurité personnelle devait être mise en cause, la poursuite des entretiens sera interrompue jusqu'à la mise en place d'un dispositif adéquatement sécurisé, ce qui pourrait nécessiter le recours à des entreprises extérieures". On le voit, leur travail ne sera pas toujours facile. J'espère que les responsables en sont conscients, mais au moins, on aura créé 120 emplois.

Les arrêtés royaux qu'on a pu voir circuler ne nous rassurent pas, étant donné leur flou. Lors des dernières questions que je vous avais posées, vous disiez que les arrêtés royaux permettraient de clarifier les termes avec lesquels l'ONEM va juger ou non de l'effort intense de recherche d'emploi. A la lecture de l'arrêté royal, ce n'est manifestement pas le cas. J'aurais voulu connaître les grandes lignes de l'avis du comité de gestion de l'ONEM sur ces arrêtés royaux.

Etait-ce un avis unanime? Quelles étaient les positions syndicales défendues au Comité? Pouvez-vous nous communiquer le compte rendu de ce Comité de gestion de l'ONEM?

On sait que pour évaluer le comportement de recherche des demandeurs d'emploi, vous avez parlé d'un schéma d'évaluation très précis qui devra, en plus, tenir compte de la situation familiale, de la situation de la région, etc. Manifestement, ce schéma est un élément particulièrement important. A l'heure où ces lettres vont bientôt partir vers les jeunes, je pense qu'il est primordial que ce schéma soit public. Les jeunes vont recevoir une lettre leur disant que leur comportement de recherche va être bientôt contrôlé mais, à l'heure actuelle, personne n'est en mesure de leur dire comment ce comportement de recherche va être évalué. Ni les syndicats, ni les avocats sociaux, ni aucun des acteurs associatifs n'est en mesure - car on n'a pas vu ce fameux schéma d'évaluation - de dire de quelle manière le comportement de recherche sera évalué. Très clairement, ces lettres ne peuvent partir dans ces conditions.

Ce schéma a-t-il été évoqué au Comité de gestion de l'ONEM? Quelles actions obligatoires sont-elles proposées? Quelles actions facultatives sont-elles proposées? Quelle sera l'évaluation des actions facultatives? Cela paraît un peu difficile. Dans le cadre de ces évaluations, l'emploi intérimaire est-il considéré comme convenable? Si oui, dans quelles conditions?

L'accord de coopération a été envoyé au Conseil d'Etat le 30 avril 2004 et je comprends qu'on n'était pas spécialement pressé de le voir revenir. Avez-vous reçu cet avis? Quel est le calendrier prévu pour le vote de cet accord?

On a vu que les CPAS sont très inquiets du transfert de charges qui

Er zijn werkaanbiedingen voor trajectbegeleiders. Bepaalde sociale profielen krijgen voorrang. Maar het werk is niet makkelijk, meer bepaald op het stuk van de inrichting van de RVA-lokalen.

De koninklijke besluiten waarvan we kennis namen, zijn verontrustend. Ze zouden duidelijk moeten maken aan de hand van welke criteria de RVA de al dan niet intensieve inspanningen om werk te zoeken moet beoordelen. Maar dat is helemaal niet het geval. Wat zijn de krachtlijnen van het advies van het beheerscomité van de RVA over die koninklijke besluiten

Was het een unaniem advies?

Welke standpunten hebben de vakbonden ingenomen?

Bestaat er een verslag van?

Daarnaast was het de bedoeling een zeer nauwkeurig schema uit te werken voor de beoordeling van de inspanningen van de werkzoekenden om een baan te vinden. Het is van het grootste belang dat dat schema openbaar gemaakt wordt. Momenteel kan niemand echter vertellen hoe die sollicitatie-inspanningen zullen worden beoordeeld. Werd dat schema reeds ter sprake gebracht bij het beheerscomité van de RVA? Welke verplichte en facultatieve acties worden er voorgesteld? Wordt uitzendwerk als een passende betrekking beschouwd? Zo ja, onder welke voorwaarden?

Het samenwerkingsakkoord werd de Raad van State overgelegd op 30 april 2004. Heeft u het desbetreffende advies inmiddels gekregen? Welk tijdspad werd er vastgesteld voor de goedkeuring bij stemming van dat akkoord?

Ten slotte zouden de OCMW's gerustgesteld kunnen worden door uitsluitel over wie de kosten van

pourrait résulter de certaines exclusions. Je pense qu'un des éléments qui pourrait les rassurer, ainsi que d'autres personnes, réside dans le fait de savoir qui va supporter la charge de la non-exclusion liée à l'article 80. Quel est le coût de la non-exclusion des moins de 30 ans pour 2004, pour 2005 et par qui va-t-il être supporté?

de niet-uitsluiting overeenkomstig artikel 80 zal betalen.

Wat kost het niet uitsluiten via artikel 80 van werklozen beneden de dertig jaar voor 2004 en 2005? Wie zal dat betalen?

04.02 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Monsieur le président, en ce qui concerne l'état d'avancement des travaux pour l'instauration du nouveau système d'activation, je puis vous communiquer ce qui suit.

04.02 **Minister Frank Vandenbroucke**: De eerste brieven zouden in de loop van de maand juli de deur uit moeten gaan. De grote meerderheid van de trajectbegeleiders begint in september aan een opleiding.

1. J'ai toujours l'intention de ne pas tarder avec le premier stade de ce nouveau régime. Les premières lettres devraient partir dans le courant du mois de juillet.

Het advies van het beheerscomité werd gevolgd als het een eenparig advies betrof.

2. La procédure d'engagement des facilitateurs suit son cours. Il y a déjà pas mal de candidatures qui sont rentrées. La grande majorité des facilitateurs commenceront leur formation en septembre.

Het koninklijk besluit werd aangevuld met de bepaling dat de deeltijdse werknemers eveneens recht hebben op een uitstel van de oproeping wanneer ze gedurende minstens 24 maanden halftijds of gedurende minstens 36 maanden een derde van de tijd gewerkt hebben. Een reeks termijnen werd nauwkeurig afgebakend. De richtlijnen werden aangepast. Zo wordt de werkloze onmiddellijk na het gesprek meegedeeld of de evaluatie gunstig of ongunstig is en in het geval van een ongunstige evaluatie wordt de werkloze onmiddellijk gevraagd een geschreven overeenkomst te ondertekenen. Er kan bedenktijd worden toegekend zonder dat dit echter nieuwe rechten creëert of de procedure mag verzwaren. We hebben ook beslist de betalingsinstellingen op de hoogte te brengen van het verloop van de procedure.

3. Le Comité de gestion de l'ONEM a concentré son avis sur la traduction réglementaire du texte de base de l'accord politique. L'arrêté royal et l'arrêté ministériel soumis ont été analysés en détail.

En ce qui concerne les points sur lesquels le Comité de gestion s'est accordé – et ils sont nombreux – l'avis a été suivi. D'autres points, qui n'ont pas fait l'unanimité, ont été décidés au niveau politique. Enfin certaines adaptations ont été apportées, faute de clarté dans le texte de base.

Quelles modifications ont été apportées à l'arrêté royal? Le texte de base prévoyait que le chômeur bénéficiant d'un retour à la première période d'allocations parce qu'il a repris à plein temps le travail pendant une période déterminée, obtient un report de 12 mois pour le premier entretien. Il a été ajouté à l'arrêté royal que les travailleurs à temps partiel peuvent, eux aussi, bénéficier d'un report de la convocation s'ils ont travaillé au moins 24 mois à mi-temps ou au moins 36 mois à un tiers temps.

Une série de délais ont été fixés de manière précise. Ainsi, le délai entre la lettre de notification et la première convocation, à l'exception de la période de transition, doit compter au moins cinq mois.

Ik heb het advies van de Raad van State over het samenwerkingsakkoord ontvangen. Wanneer gestemd wordt hangt uiteraard van het Parlement af.

Quelles sont les adaptations apportées aux directives?

- Le comité a demandé d'inscrire dans le vade-mecum destiné aux facilitateurs que l'évaluation positive ou négative est en principe communiquée au chômeur immédiatement après l'entretien et que, en cas d'évaluation négative, le chômeur est immédiatement invité à signer une convention écrite. Un délai de réflexion peut être prévu sans toutefois créer de nouveaux droits ni alourdir la procédure. Ce dernier point est nouveau.

- Il a aussi été décidé d'informer les institutions de paiement, notamment de la lettre de notification au chômeur afin que ce dernier puisse également être informé au mieux par ces institutions. Cette tâche répond au rôle que les institutions de paiement doivent jouer en matière d'information des demandeurs d'emploi. Ce dernier point a dû

Het beheerscomité was van oordeel dat de modellijst van de acties een aanvaardbaar uitgangspunt vormt en zonder

être décidé au niveau politique car le comité de gestion n'est pas parvenu à un accord en cette matière.

L'avis du Conseil d'Etat a été demandé. Nous l'attendons pour cette semaine.

4. Je peux vous confirmer que j'ai déjà reçu l'avis du Conseil d'Etat relatif à la loi sur l'accord de coopération. Le calendrier du vote dépend bien sûr du Parlement.

5. Le comité de gestion a jugé que la liste-type contenant les actions constitue une bonne base de départ et peut, en tant que telle, être insérée dans l'arrêté ministériel. A ce propos, une distinction peut être faite entre prévoir des contacts avec le service public de placement obligatoire et choisir entre différentes actions qui seront décidées par le facilitateur, en concertation avec le demandeur d'emploi et compte tenu, notamment, de sa situation personnelle et de ses compétences (par exemple, sa connaissance ou non des technologies de l'information et de la communication).

Nous avons discuté publiquement de cette liste. Je ne comprends donc pas très bien pourquoi vous me reprochez un manque de clarté en la matière. Ce document a fait l'objet, je le répète, de discussions détaillées avec les syndicats et les organisations patronales. La liste a été distribuée. Par ailleurs, j'ai demandé au comité de gestion d'affiner la liste type à la lumière de l'expérience acquise.

C'est donc un instrument de travail pour le développement.

Il n'a pas été touché aux critères d'emploi convenable. L'arrêté royal 51 les définit de manière très claire et détaillée. Enumérer ici ces critères nous mènerait trop loin. Il n'y a aucune raison de supposer que, par définition, le travail intérimaire ne répond pas à ces critères. Que du contraire!

6. Avec l'introduction du nouveau système d'activation des chômeurs et l'abrogation graduelle du système de l'article 80, mon but est d'arriver à un système plus équitable, qui tienne vraiment compte des efforts fournis par le chômeur, avant de passer à une sanction, mais certainement pas d'arriver à un équilibre budgétaire entre les deux systèmes. L'approche n'est pas budgétaire, mais seulement une nouvelle approche, beaucoup plus riche, des droits et des devoirs des chômeurs.

A mon sens, les chômeurs ont non seulement droit à une allocation mais aussi à de l'aide: c'est l'essence même de l'accord de coopération que nous avons conclu avec les Régions qui vont maintenant accompagner et aider tous les demandeurs d'emploi. Le pendant est évidemment qu'il existe un devoir dans le chef des chômeurs de réaliser quelque chose avec cette aide. Ce n'est absolument pas un contrat de résultat, mais un contrat d'effort. L'approche est nettement plus riche, tant des droits que des devoirs des chômeurs.

De l'expérience d'autres pays, nous savons que c'est très productif, pas dans l'immédiat mais à terme. C'est la tâche de l'ONEM de réaliser ce programme en concertation avec les autres instances, de manière humaine et équitable.

wijzigingen in het ministerieel besluit kan worden opgenomen. We hebben over deze lijst een openbaar debat gevoerd. Ik begrijp niet waarom u me van een gebrek aan openheid beschuldigt. De lijst werd verspreid. Ik heb bovendien aan het beheerscomité gevraagd de modellijst in het licht van de opgedane ervaring te verfijnen.

Het is dus een werkinstrument met het oog op de ontwikkeling. Aan de criteria met betrekking tot de passende betrekking wordt niet geraakt. Het koninklijk besluit nr. 51 geeft een duidelijke en gedetailleerde omschrijving van die criteria. Er is geen enkele reden om te veronderstellen dat uitzendarbeid per definitie niet aan die criteria voldoet.

Ik wil komen tot een billijkere regeling waarbij rekening wordt gehouden met de door de werkloze geleverde inspanningen, maar het is zeker niet mijn bedoeling tot een begrotingsevenwicht tussen beide regelingen te komen. Werklozen hebben niet enkel recht op een uitkering maar ook op ondersteuning. Dat is de essentie zelf van het samenwerkingsakkoord. De Gewesten zullen voortaan de werkzoekenden begeleiden en helpen. Daartegenover staat uiteraard een verplichting voor de werklozen. De ervaringen opgedaan in andere landen leren ons dat een dergelijke regeling op termijn zeer veel vruchten afwerpt.

04.03 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le ministre, si je vous rejoins sur le fait que le traitement des chômeurs ne doit pas être un traitement budgétaire, toute personne normalement constituée sait que si une enveloppe n'est pas posée sur la table, cela signifie qu'il y a un problème. S'il n'y a pas de moyens supplémentaires pour compenser l'article 80, un problème existe réellement! Le fait que vous refusiez systématiquement de répondre à cette question que j'ai déjà posée plusieurs fois continue à alimenter ce malaise.

Quel est le coût de la non-exclusion via l'article 80 des moins de 30 ans pour 2004? Cette question est très claire. Je l'ai déjà posée à plusieurs reprises mais je n'ai toujours pas de réponse! Vous vous énervez quand on parle de plan "chasse aux chômeurs" mais tant que nous n'aurons pas de réponse claire à cette question, on continuera à parler de chasse aux chômeurs.

04.04 Frank Vandebroucke, ministre: Je crois plutôt qu'aussi longtemps que vous serez dans l'opposition, vous continuerez à parler de chasse aux chômeurs!

04.05 Zoé Genot (ECOLO): C'est votre point de vue mais les chômeurs savent pertinemment que s'il n'y a pas de moyens supplémentaires pour compenser, on va les récupérer ailleurs et exclure certaines personnes. Les chômeurs ne sont pas stupides! Les gens ont leur portefeuille, ils savent comment cela fonctionne!

En ce qui concerne le schéma d'évaluation, vous parlez d'une liste d'actions facultatives ou obligatoires et de facilitateurs qui discuteront avec la personne de manière adaptée, en fonction de l'accès à internet, au télétexte, etc. Mais on ne voit pas toujours très bien comment on va pouvoir tenir ce système. On ne sait pas s'il faudra faire moins d'actions dans une région parce qu'il y a moins d'offres d'emploi. Va-t-on vraiment disposer d'une fiche?

Vous dites que toutes ces informations sont publiques mais, pour ma part, je n'ai vu que des listes brutes d'actions possibles, facultatives et obligatoires; je n'ai pas vu de schéma d'évaluation permettant à tous les facilitateurs de travailler de manière harmonisée et coordonnée, pour éviter qu'un facilitateur de mauvaise humeur, par exemple, ou à qui on ne plaît pas dispose d'un large pouvoir d'appréciation. Ce schéma d'évaluation est, selon moi, d'une importance capitale pour que les critères d'appréciation subjectifs soient éliminés au maximum. En ce qui concerne l'avis du Comité de gestion de l'ONEM, vous serait-il possible de me le communiquer?

04.06 Frank Vandebroucke, ministre: Si vous le souhaitez.

04.07 Zoé Genot (ECOLO): Cette demande était reprise dans ma question écrite.

04.08 Frank Vandebroucke, ministre: Je vous l'enverrai.

04.03 Zoé Genot (ECOLO): Ik sluit mij aan bij het feit dat de begroting niet mag bepalen hoe de werklozen worden behandeld, maar als er geen omslag op tafel wordt gelegd, is er een probleem. Wat kost de niet-uitsluiting op grond van artikel 80 van de werklozen jonger dan dertig jaar voor 2004?

04.04 Minister Frank Vandebroucke: Ik denk eerder dat zo lang u in de oppositie zit, u het zal blijven hebben over de jacht op de werklozen.

04.05 Zoé Genot (ECOLO): De werklozen beseffen maar al te goed dat als er ter compensatie geen bijkomende middelen worden uitgetrokken, het geld elders zal worden gezocht en dat bepaalde personen zullen worden uitgesloten. Wat het beoordelingsschema betreft, hebt u het over een lijst van facultatieve of verplichte handelingen en over trajectbegeleiders die op een aangepaste manier met de betrokkene, in functie van de toegang tot internet, teletekst enz., zullen praten. Maar het is nog niet duidelijk hoe dit systeem zal kunnen standhouden. U zegt dat al die informatie openbaar is, maar ik heb nog geen beoordelingsschema gezien. Kunt u mij het advies van het beheerscomité meedelen?

04.08 Minister Frank Vandebroucke: Ik zal het opsturen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de veiligheidscoördinatoren" (nr. 2962)

05 Question de Mme Trees Pieters à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "les coordinateurs de sécurité" (n° 2962)

05.01 **Trees Pieters** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, op de Ministerraad van Raversijde besliste de regering de wetgeving op de tijdelijke en mobiele werkplaatsen te wijzigen. Er zou een vereenvoudiging komen van de administratieve formaliteiten met betrekking tot de veiligheidscoördinatie. Kleinere werven zouden geen aparte veiligheidscoördinator meer moeten aanstellen en zijn taken zouden worden overgenomen door de aannemer of de architect.

Hieromtrent wens ik een aantal vragen te stellen.

Ten eerste, hoe ver staat u met het schrijven en het vragen van adviezen in verband met de wijzigingen aan het koninklijk besluit?

Ten tweede, hebt u ook overleg gepleegd met de onderwijsinstellingen die architecten opleiden? Er bestaat daar immers veel bezorgdheid over de plannen om preventieaspecten in hun opleiding op te nemen.

Ten derde, is het mogelijk een bondig overzicht te geven van de evaluatie van het koninklijk besluit waarop u zich baseerde om de aanpassingen van Raversijde te formuleren?

Ten slotte, zijn er inmiddels ook al cijfers over de arbeidsongevallen in de bouwsector in 2003?

05.02 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Mijnheer de voorzitter, ik zal de vragen een voor een overlopen. Ik begin met het ontwerp-KB. Dit wordt momenteel uitgewerkt op de FOD WASO (Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg). Het zal, samen met de beleidsceel en op basis van de principieel goedgekeurde nota op de Ministerraad, tijdens de maand augustus besproken worden in de commissie ad hoc van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming.

Wat betreft uw vraag in verband met het overleg met de onderwijsinstellingen, ik ken de bezorgdheid uit de wereld van de architectuur, of alvast uit sommige kringen van die wereld. Die bezorgdheid is mij niet onbekend, ze komt mij evenwel toch een beetje vreemd over omdat artikel 17 van de deontologische code van de architecten, vastgesteld bij KB van 18 april 1985, de architect reeds belastte met het waken over het naleven van de wettelijke en reglementaire bepalingen die van toepassing zijn op de hem toevertrouwde opdracht. Dit betekent dat de welzijnswetgeving uiteraard hieronder valt. Spijtig genoeg hebben de onderwijsinstellingen voor architectuur de student-architect hierop nooit voorbereid.

05.01 **Trees Pieters** (CD&V): Lors du Conseil des ministres de Raversijde, le gouvernement a décidé de réaménager la législation sur les chantiers temporaires et mobiles. Les formalités administratives relatives à la coordination de sécurité seront simplifiées. Sur les petits chantiers, l'entrepreneur ou l'architecte se chargera des missions du coordinateur de sécurité.

Où en est l'arrêté royal? En ce qui concerne la prévention, la secrétaire d'Etat a-t-elle organisé une concertation avec les établissements d'enseignement qui forment les architectes? Sur quelle évaluation s'est-elle fondée pour formuler les aménagements annoncés à Raversijde? Dispose-t-on déjà de chiffres relatifs aux accidents de travail dans le secteur de la construction pour l'année 2003?

05.02 **Kathleen Van Brempt**, secrétaire d'Etat: Le projet d'arrêté royal est en préparation. La question sera abordée en août au sein de la commission ad hoc du Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail.

J'ai connaissance des préoccupations concernant la concertation avec les établissements d'enseignement mais je m'en étonne car l'article 17 de l'arrêté royal du 18 avril 1985 charge l'architecte, dans le cadre de la mission qui lui est impartie, de veiller au respect des dispositions légales et réglementaires. La législation relative au bien-être en fait partie. Les établissements

Ik wil benadrukken dat een veilig bouwwerk altijd begint met het ontwerp, dat in eerste instantie ermee rekening houdt hoe het bouwwerk zal worden uitgevoerd en of dat onder veilige en aanvaardbare omstandigheden zal kunnen gebeuren. Men moet er ook rekening mee houden hoe het bouwwerk daarna onderhouden kan worden en of dat onder veilige en gezonde arbeidsomstandigheden kan gebeuren. Het is daarom van groot belang dat de architect zich hiervan ten volle rekenschap geeft tijdens de ontwerpfase. Het is ook altijd mijn overtuiging geweest dat het VC-ontwerp integraal deel zou moeten uitmaken en ook uitmaakt van de opdracht van de architect. De enige zinvolle wijze om dit te realiseren, en meteen de deontologische code na te leven, is ervoor te pleiten om voldoende aandacht te schenken aan het aspect veiligheid in de basisprogramma's. In de opstelling van de opleidingsprogramma's heeft de federale regering echter geen bevoegdheid. Het overleg hieromtrent wordt gestart zo gauw er een gemeenschapsregering is.

Ik geef ook aan dat er in uw vraag een foutje zit. U zegt dat de veiligheidscoördinatie wordt afgeschaft en wordt uitgevoerd door de aannemer of de architect. Dat geldt voor het VC-ontwerp, maar niet voor de VC-verwezenlijking, waar het mogelijk is of waar het vergemakkelijkt wordt om die taak te doen uitvoeren door de architect en/of de aannemer, maar waar een externe veiligheidscoördinatie nog altijd mogelijk is.

U vraagt een overzicht in verband met de evaluatie van het KB. Het is nogal moeilijk een bondig overzicht te geven, want het was een uitgebreide consultatie. Er waren verschillende overlegondes met verschillende actoren. Ik geef u een opsomming van de actoren: NAVB, het Nationaal Actiecomité voor de Bouw, de consumentenvereniging TestAankoop, de architectenverenigingen, namelijk de Orde van Architecten, de Federatie van Architecten en de Vlaamse Architectenorganisatie, de belangrijkste beroepsverenigingen van de veiligheidscoördinatoren, namelijk de VCCS, de BIB.Co en VBVC, de werknemers- en werkgeversafgevaardigden.

Gezien de verschillende belangen van de betrokken actoren kon als resultaat uit de evaluatie worden besloten dat de meningen van de actoren over specifieke punten uiteraard erg uiteenlopend waren. Er waren echter twee belangrijke algemeen geldende besluiten te trekken. Ten eerste, alle partijen waren van oordeel dat een administratieve vereenvoudiging van de regelgeving voor de veiligheidscoördinatie gewenst is, vooral voor de kleine bouwwerken. Ten tweede, alle partijen beaamden dat er momenteel wantoestanden bestaan. Die zijn opnieuw vooral te situeren bij de kleine bouwwerken.

Vandaar dat het nieuwe beleid inzake de veiligheidscoördinatoren in de bouw bestaat uit twee grote krachtlijnen. Een aparte regelgeving voor de kleine bouwwerken waarin veel vereenvoudigingen worden doorgevoerd en het wegwerken van de bestaande wantoestanden door het nemen van een aantal zeer gerichte acties.

Ik ga hier niet verder op in want dit staat uitgebreid in de goedgekeurde nota van de Ministerraad van Raversijde opgesomd.

Wat de vraag over de cijfers betreft, kan ik spijtig genoeg alleen heel voorlopige cijfers meegeven. Over de definitieve cijfers beschikt het

d'enseignement n'y ont hélas jamais préparé les étudiants. La sécurité d'une construction se conçoit dès la phase de projet. Aussi faut-il accorder une attention suffisante à la sécurité dans les programmes de formation de base. Il ne s'agit toutefois pas d'une compétence du gouvernement fédéral et la concertation sera initiée dès après la constitution d'un gouvernement de la Communauté.

La suppression du coordinateur de sécurité vaut pour le projet, pas pour la réalisation. Cette tâche peut très bien être confiée à l'architecte ou à l'entrepreneur lors de la réalisation. Le recours à un coordinateur de sécurité externe reste possible.

Il a été procédé à une évaluation de l'arrêté royal avec les intéressés. Cette large consultation a mis en évidence des points de vue très divers mais toutes les parties souhaitaient une simplification administrative. Elles ont par ailleurs admis l'existence de situations abusives. La nouvelle politique comporte une réglementation distincte et simplifiée pour les petits chantiers et vise à mettre fin aux situations abusives par des actions ciblées.

Il faudra attendre décembre 2004 pour disposer des chiffres définitifs du Fonds des accidents du travail. Selon les données disponibles pour l'instant, 23.474 accidents ont été déclarés en 2003, dont 22.887 ont été acceptés; 1.046 accidents se sont produits sur le chemin du travail; 7.250 ont entraîné une incapacité de travail provisoire et 2.304 une incapacité permanente totale ou partielle. Enfin, vingt accidents mortels ont été déplorés.

Fonds voor Arbeidsongevallen pas in september 2004. Ik geef de voorlopige gegevens. In totaal werden 23.474 ongevallen aangegeven in 2003, waarvan 22.887 aanvaard werden en 1.046 plaatsvonden van en naar het werk. 7.250 gaven aanleiding tot tijdelijke ongeschiktheid. 2.304 gaven aanleiding tot blijvende gehele of gedeeltelijke ongeschiktheid. 20 ongevallen kenden een dodelijke afloop. Deze cijfers zijn echter nog niet volledig.

05.03 **Trees Pieters** (CD&V): Ten eerste, ik dacht dat de veiligheidscoördinatoren niet zouden worden afgeschaft, maar dat die taken voor kleine werven zouden worden overgenomen door de aannemer of de architect.

05.03 **Trees Pieters** (CD&V): Je pensais que sur de petits chantiers, la fonction de coordinateur de sécurité pouvait être assurée par l'entrepreneur ou l'architecte.

05.04 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Ik heb gezegd dat ze kunnen worden overgenomen door de aannemer en de architect omdat een aantal voorwaarden zijn versoepeld. Er zijn nog altijd voorwaarden die te maken hebben met veiligheid, gezondheid en coördinatie. Als de aannemer noch de architect daartoe niet geschikt is, zal er nog altijd een externe veiligheidscoördinatie nodig zijn. Dat is ook gewenst door de Europese richtlijnen waaraan wij ons moeten houden.

05.04 **Kathleen Van Brempt**, secrétaire d'Etat: A certaines conditions, cette mission peut être assurée par l'entrepreneur ou l'architecte mais ceux-ci doivent disposer de la qualification requise à cet effet.

05.05 **Trees Pieters** (CD&V): Dat is dan rechtgezet.

05.05 **Trees Pieters** (CD&V): Pour quelle raison la réécriture de l'arrêté royal prend-elle autant de temps?

Ten tweede, de Ministerraad van Raversijde dateert toch ook al van eind januari. Waarom moet het 6 maanden duren om een KB te herschrijven of om die beslissingen uit te voeren?

La formation des architectes ne ressortit pas aux compétences fédérales de sorte que la proposition doit faire l'objet d'une concertation avec le gouvernement flamand. Il convient d'informer les architectes pendant leurs études des aspects liés à la sécurité.

U zegt dat het dossier nu bij de FOD ligt. Raversijde dateert van begin maart 2004. Eind augustus 2004 zal het worden besproken, waarna het opnieuw naar de Ministerraad moet. Dat duurt allemaal vrij lang. De betrokkenen voelen zich op hun ongemak. Zij weten echt niet waar ze voor staan en wat ze moeten doen. Er is enorm veel commotie. U zal dat wellicht beter weten dan ik.

Certaines instances ont proposé de délivrer des certificats afin de limiter les situations inadmissibles. La secrétaire d'Etat tient-elle compte de ces propositions?

De opleiding van architecten is inderdaad geen federale materie. Hier geldt opnieuw het argument dat de regeringen in Vlaanderen, Wallonië en Brussel demissionair zijn. Tot vorige week waren deze nog allemaal aan het werk. Het voorstel is niet kunnen worden besproken met de Vlaamse regering. Ook dat element zal de volgende weken kunnen worden behandeld. Het is inderdaad bijzonder belangrijk dat de architecten in hun opleiding in het kader van de deontologische code worden geïnformeerd over de breedst mogelijke veiligheidsaspecten, zodat dit geen element van naschoolse of voortgezette opleiding wordt, maar van de opleiding zelf. Wij kunnen daar echter niets over zeggen.

De overlegondes met de NAVB, Test Aankoop, werknemers, werkgevers en architecten zijn achter de rug, meen ik te hebben begrepen. Houdt u zich nog aan de certificatie die door bepaalde instanties werd voorgesteld om bepaalde wantoestanden vanuit de groep van veiligheidscoördinatoren aan banden te leggen, of leeft dat element niet meer?

De **voorzitter**: Ik wil wijzen op het feit dat wij in de procedure van vragen en antwoorden al bij de repliek waren gekomen. Ik stel vast dat jullie blijven communiceren. Ik zou voorstellen om het toch beknopt te

houden.

05.06 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Wat betreft de timing, ik vind die niet zo overdreven. We nemen niet overdreven veel tijd. Ik stel vast dat er wel eens wordt verweten dat er geen rekening wordt gehouden met het middenveld en met de sociale partners.

Mevrouw Pieters, het is echt een punt van mijn overtuiging en geloof dat het overleg met hen erg belangrijk is in ons land. Ik zal dus overleg blijven plegen met de sociale partners en andere middenveldorganisaties, zoals Test Aankoop, om tot de best mogelijke en de breedst mogelijk gedragen wetgeving te komen. Ik zal mij op dat punt niet van mijn lijn laten afhalen.

We volgen de timing en er zal een wetgeving liggen.

Ten tweede, de certificatie was ook opgenomen in de goedgekeurde nota van de Ministerraad. Het is echter in eerste instantie de opdracht van de sector zelf om dat verder uit te bouwen. Zij krijgen daarvoor alle steun van zowel mijzelf als de administratie.

05.07 **Trees Pieters** (CD&V): Nog heel kort, voorzitter. Mevrouw de staatssecretaris, u hebt het volle recht om te zeggen dat u het middenveld zult consulteren. Dan weet u goed wat er leeft. U bent absoluut niet verantwoordelijk voor wat er in het verleden rond deze problematiek en rond dit wetsontwerp is gebeurd. Bij de bespreking hebben wij echter herhaalde malen vanuit diverse hoeken gewezen op de ingebouwde moeilijkheden die er toen al in zaten. Ondertussen slepen wij die wetgeving toch al bijna vier jaar mee. Zonder afbreuk te doen aan het middenveld, zou ik toch graag hebben dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt voor iedereen die betrokken is bij de sector.

05.06 **Kathleen Van Brempt**, secrétaire d'Etat: A mes yeux, l'examen de ce dossier ne prend pas trop de temps. Je tiens compte des acteurs dans le cadre de la discussion de cette loi. La question des certificats est traitée dans la note adoptée en Conseil des ministres.

05.07 **Trees Pieters** (CD&V): Cela fait quatre ans que cette loi fait l'objet de discussions mais les problèmes n'ont toujours pas été résolus.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Maggie De Block aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de evaluatie van de antipestwet" (nr. 3141)
- mevrouw Trees Pieters aan de minister van Werk en Pensioenen over "de wet betreffende bescherming tegen geweld en pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk" (nr. 3159)
- de heer Guy D'haeseleer aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de mogelijke misbruiken van ontslagbescherming die is voorzien in de anti-pestwet" (nr. 3174)
- de heer Guy D'haeseleer aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "de aanstelling van vertrouwenspersonen en preventieadviseurs in het kader van de anti-pestwet" (nr. 3175)
- de heer Guy D'haeseleer aan de staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk, toegevoegd aan de minister van Werk en Pensioenen over "het aantal klachten in het kader van de anti-pestwet" (nr. 3176)

06 **Questions jointes de**

- Mme Maggie De Block à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "l'évaluation de la loi contre le harcèlement" (n° 3141)
- Mme Trees Pieters au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "la loi relative à la protection contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail" (n° 3159)
- M. Guy D'haeseleer à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "d'éventuels recours abusifs à la protection contre le

licenciement prévue par la loi contre le harcèlement au travail" (n° 3174)

- M. Guy D'haeseleer à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "la désignation de personnes de confiance et de conseillers en prévention dans le cadre de la loi contre le harcèlement au travail" (n° 3175)

- M. Guy D'haeseleer à la secrétaire d'Etat à l'Organisation du travail et au Bien-être au travail, adjointe au ministre de l'Emploi et des Pensions sur "le nombre de plaintes déposées en vertu de la loi contre le harcèlement au travail" (n° 3176)

06.01 Maggie De Block (VLD): Mevrouw, ik heb het u in het verleden al gezegd, dat is een lijk dat u uit de kast zien vallen hebt toen u uw bevoegdheden gekregen hebt. Het is een lijk achtergelaten door de vorige minister. Ik moet zeggen, hoe langer het op uw kabinet blijft liggen, die anti-pestwet, hoe erger de reuk zal worden.

Artikel 10 van de wet van 11 juni betreffende de wet ter bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag, beter bekend als de anti-mobbingwet of de anti-pestwet, bepaalde dat binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze wet deze bepalingen aan een evaluatie moesten worden onderworpen. Die evaluatie wordt toevertrouwd aan het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid dat ter zake handelt in samenwerking met het ministerie van Justitie en met de Nationale Arbeidsraad.

De vorige maanden, naar aanleiding van een onderzoek van Prevemed dat een weinig flatterend beeld van de praktische werking van deze anti-pestwet gaf, werd u in deze commissie ook ondervraagd op 7 oktober 2003. U was toen kersvers minister en u zei toen dat u zich akkoord verklaarde om die evaluatie versneld door te voeren en te kijken waarmee u betreffende de omgekeerde bewijslast, de bescherming van de getuigen, de misbruiken en nog andere zaken naar hier zou komen.

Ik wil u niet sneller laten gaan dan u zou kunnen maar intussen nadert 1 juli, de datum waarop de wettelijk bepaalde evaluatie afgerond zal moeten zijn. Van een tussentijds verslag of een aantal bemerkingen heb ik in de pers niets kunnen vinden. Ik heb gewacht tot na de verkiezingen omdat ik hier geen deining wou veroorzaken maar dit is het enige instrument dat ik heb om u naar de evaluatie toe nog een aantal vragen te komen stellen en u een aantal elementen aan te reiken die u mogelijk zult kunnen gebruiken in de evaluatie naar het behoud van de omgekeerde bewijslast, naar de mogelijke misbruiken van de wet, de impact van de wet op de kosten van de werkgevers en op de rol van de vertrouwenspersonen.

Ik had graag een antwoord gekregen op een aantal vragen en ik ben verheugd dat zoveel collega's zich hierbij aangesloten hebben.

Ten eerste, is de evaluatie van de anti-mobbingwet klaar of zal ze klaar zijn? Zo ja, wat zijn dan de voornaamste bevindingen? Indien ze nog niet klaar is, tegen wanneer verwacht mevrouw de minister deze wettelijk voorziene evaluatie dan en welke zijn de redenen voor de vertraging?

Ten tweede, waarom werd er afgezien van de oorspronkelijk in oktober aangekondigde versnelde evaluatie nadat Prevemed eigenlijk toch wel aan een soort alarmbel had getrokken?

06.01 Maggie De Block (VLD): Aux termes de l'article 10 de la loi du 11 juin 2002, les dispositions de la loi devaient être évaluées dans un délai de deux ans par le ministère de l'Emploi et du Travail. Le 7 octobre 2003, la secrétaire d'Etat avait été interrogée sur la loi relative au harcèlement à l'occasion d'une enquête réalisée par Prevemed. Elle avait répondu que cette évaluation serait réalisée à un rythme accéléré.

Depuis, je n'ai plus jamais entendu parler de cette évaluation qui devait porter essentiellement sur l'opportunité de maintenir l'inversion de la charge de la preuve, sur les éventuels recours abusifs à la loi, sur l'impact de la loi sur les coûts à charge des employeurs et sur le rôle de la personne de confiance.

La loi a-t-elle été évaluée? Dans l'affirmative, quelles sont les principales conclusions de cette évaluation? Dans la négative, quand devrait-elle être évaluée? Pourquoi cette évaluation a-t-elle été retardée? Pourquoi n'a-t-elle pas été réalisée à un rythme accéléré après les conclusions de Prevemed? Combien de réclamations ont-elles été déposées depuis l'entrée en vigueur de la loi? Combien de réclamations ont-elles ouvert une procédure formelle de protection contre les licenciements? Combien de réclamations ont-elles été traitées dans le cadre d'une procédure juridique? Des abus ont-ils été constatés lors du dépôt de ces réclamations? Quelle incidence financière cette loi a-t-elle eue pour les employeurs? Cette loi sera-t-elle adaptée de manière à substituer à l'inversion

Ten derde, hoeveel klachten werden er sedert de inwerkingtreding van de wet ingediend? Hoeveel daarvan hebben aanleiding gegeven tot een formele procedure met bescherming tegen ontslag?

Hoeveel van die klachten werden uiteindelijk nog via juridische weg behandeld of zijn nog hangende voor de rechtbank? Er kon een oplossing worden gevonden ofwel werd toch geopteerd voor een juridische procedure.

Werden er bij de indieners van de klachten manifeste misbruiken vastgesteld? Graag krijg ik een idee van het aantal.

Welke financiële impact heeft de wet gehad op de kosten voor de werkgevers? Zult u na de evaluatie de anti-mobbingwet aanpassen, meer bepaald door het vervangen van – bijvoorbeeld – de omgekeerde bewijslast door een gedeelte bewijslast, waarvoor ik destijds in de plenaire vergadering heb gepleit bij mevrouw Onkelinx, die daarvoor helemaal niet te vinden was?

Welke aanpassingen zult u voorstellen aangaande de rol van de vertrouwenspersoon? In welke concrete timing voorziet u? Als er een aanpassing komt, veronderstel ik dat u hier de parlementaire weg moet bewandelen. Het is een wet, dus het moet langs hier passeren. Welke timing maakt u voor uzelf om deze bestaande wetgeving – volgens mij een zeer ongelukkige wetgeving – aan te passen?

Ik durf u niet te vragen of u zou overwegen om die pestwet gewoon af te schaffen, maar ik ga het u nu toch vragen want ik denk dat het voor u stilletjes aan ook een pestwet aan het worden is.

06.02 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zou net als mevrouw De Block durven beweren dat dit een lijk is, voor mij een tweede lijk dat uit de kast van uw voorganger is gevallen. Een van de eerste vragen die wij bij uw aantreden hebben gesteld, kwam er naar aanleiding van een onderzoek dat inderdaad een goed jaar geleden door Prevemed is gedaan. In dit weliswaar klein onderzoek werd toch duidelijk gesteld dat die mobbingwet zijn doel voorbijshoot.

De NAR is om advies gevraagd en heeft een verdeeld advies uitgebracht met betrekking tot de evaluatie van de wet. Ondertussen is er een nieuw onderzoek gebeurd door een externe dienst voor preventie en bescherming, namelijk Arista, die 7.350 aangesloten bedrijven kent, wat dus aanzienlijk is. Daaruit zijn 389 klachten wegens geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag naar boven gekomen, maar Arista trekt onmiddellijk de conclusie dat drie op de tien van die formele klachten werden geformuleerd om te ontsnappen aan een nakend ontslag. Dat was een van de problemen die wij bij de toenmalige minister van Werk, mevrouw Onkelinx, hebben aangekaart.

Dat deze wet zou kunnen misbruikt worden, voor mij was het toen al duidelijk door de veelheid aan personen die ingevolge die wet beschermd werden. Die wet zou een ontsnappingsroute kunnen worden om aan ontslagen te ontsnappen. Ten tweede gaf die wet enorme mogelijkheden tot juridisering tussen arbeiders en werkgevers en tussen arbeiders onderling.

Mevrouw De Block heeft de problematiek voldoende geschetst.

de la charge de la preuve un partage de la charge de la preuve? Quels aménagements la secrétaire d'Etat propose-t-elle en ce qui concerne le rôle de la personne de confiance? Dans quel délai ces aménagements seront-ils réalisés?

06.02 Trees Pieters (CD&V): Le 2 juin 2004, le Conseil national du travail a rendu un avis partagé sur l'évaluation de la loi relative à la protection contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail. Il ressort d'une nouvelle étude menée par AristA que trois plaintes sur dix sont déposées par des personnes qui souhaitent éviter un licenciement imminent. Nous avons précédemment prédit que cette loi ferait l'objet d'abus. A l'inverse de l'étude de Prevemed, l'étude d'AristA tient compte de 7.350 entreprises.

La loi ne devrait-elle pas être corrigée, voire même abrogée, afin de prendre en considération les besoins des entreprises?

Van in het begin dat u staatssecretaris was en naar aanleiding van het Prevemed-onderzoek hebben wij gevraagd om de wet bij te sturen. U hebt toen geantwoord dat Prevemed geen volledige weergave is van alle bedrijven, maar slechts een beperkt bestand aan bedrijven heeft. Arista doet nu hetzelfde en komt tot eenzelfde conclusie, waaraan niet voorbijgegaan kan worden.

Net als collega De Block, durf ik u te vragen of het niet aangeraden is om de wet bij te sturen en de noden van de individuele onderneming voor ogen te houden.

Ik durf ook te vragen of u in overweging wilt nemen om, als die wet niet snel geremedieerd kan worden, die wet af te schaffen.

06.03 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, aansluitend op de vragen van de collega's roep ik op opdat wij hier vandaag enige duidelijkheid zouden krijgen over die evaluatie.

Toen wij u daarover hebben ondervraagd begin oktober 2003 zei u ons – enigszins terecht dat wij nog wat geduld moesten hebben – dat u aan uw diensten de opdracht had gegeven om een vervroegde evaluatie te maken. Van die vervroegde evaluatie is uiteindelijk niets terechtgekomen, niettegenstaande de vele signalen op het terrein die duidelijk maakten dat die wet op een aantal vlakken onwerkbaar was.

Half april antwoordde u dat de antipestwet in de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming reeds uitgebreid werd besproken en geëvalueerd en dat het advies van de Hoge Raad zo goed als rond was. Ook de NAR zou bezig geweest zijn met een advies terzake. Ik hoop nu dat al die werkzaamheden afgerond zijn en dat wij eindelijk eens de nodige besluiten kunnen trekken en dus ook inzage kunnen krijgen in die verschillende adviezen en besluiten.

Na de mondelinge vraag van vorig jaar had ik u ook een aantal zeer precieze schriftelijke vragen gesteld, die als bedoeling hadden om toch wat concreet cijfermateriaal te verkrijgen betreffende de uitwerking en de gevolgen van die wet, doch ik kreeg als antwoord dat alles nog ter studie lag.

Die schriftelijke vragen heb ik vorige week hernomen en ingediend als mondelinge vraag, in de wetenschap en overtuiging dat u hier vandaag toch wel over alle gegevens zou beschikken en dan ook heel concreet op de gestelde vragen een antwoord zou kunnen geven. Ik zou dus liefst geen losse babbel hebben over die antipestwet, zoals al een aantal keren gebeurde, maar wel concrete antwoorden krijgen op de vragen.

Ik zal mijn vragen kort overlopen.

Mijnheer de voorzitter, ik had deze vragen in eerste instantie schriftelijk gesteld. Ik weet niet of mevrouw de staatssecretaris van plan is hierop te antwoorden. Het zou echter ridicul zijn mocht ik al deze vragen overlopen en daarna moeten vaststellen dat de staatssecretaris hierop geen antwoord heeft. Blijkbaar zal de staatssecretaris op al mijn vragen antwoorden. Ik zal ze bijgevolg ook stellen.

06.03 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Je lance un appel au gouvernement pour qu'il fasse toute la clarté sur l'évaluation de la loi contre le harcèlement. Jusqu'ici, il s'est borné à répondre à mes questions écrites précises que tout était encore à l'étude.

Combien de plaintes, réparties par région, ont-elles déjà été déposées sur la base de cette loi? Dans combien de cas y avait-il une personne de confiance dans l'entreprise? Dans combien de cas la médiation de cette personne de confiance a-t-elle abouti à un résultat positif? Combien de plaintes la personne de confiance a-t-elle transmises au conseiller en prévention? Cette transmission a-t-elle souvent eu lieu sur-le-champ? Combien de plaintes ont-elles été déposées dans des entreprises ne disposant pas d'une personne de confiance? Dans combien de cas un résultat positif a-t-il été obtenu? Dans combien de cas le conseiller en prévention a-t-il transmis la plainte à l'employeur parce qu'aucune suite positive n'a été réservée à sa médiation? Dans combien de cas la plainte a-t-elle été déposée directement auprès du fonctionnaire de tutelle? Combien de fois une solution est-elle intervenue? Dans combien de cas une procédure judiciaire a-t-elle été lancée immédiatement? Combien de jugements ont-ils déjà été rendus en la matière?

Combien de plaintes étaient-elles non fondées? Combien de plaintes déposées sur la base de la loi se sont-elles avérées fondées?

06.04 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: (...)

06.05 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): U zult volgende week een rapport voorstellen op basis van gegevens....

06.06 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Een aantal cijfers is nog niet geregistreerd.

06.07 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): U kunt de cijfers geven die wel reeds geregistreerd zijn.

Ik kom tot mijn vragen.

Ten eerste, hoeveel klachten werden tot op heden per regio reeds ingediend in toepassing van deze wet? Hoeveel klachten hiervan werden ingediend in bedrijven waar een vertrouwenspersoon aanwezig is? In hoeveel van deze gevallen had de bemiddeling van de vertrouwenspersoon een positief resultaat? Hoeveel klachten werden door de vertrouwenspersoon doorgespeeld aan de preventieadviseur? In hoeveel gevallen werd de klacht onmiddellijk doorgespeeld aan de preventieadviseur? Hoeveel klachten werden ingediend in bedrijven die geen vertrouwenspersoon ter beschikking hebben? In hoeveel gevallen had de bemiddeling van de preventieadviseur een positief resultaat?

Ten tweede, in hoeveel gevallen werd een met redenen omklede klacht door de preventieadviseur ontvangen, onderzocht en doorgespeeld aan de werkgever omdat de bemiddeling van de preventieadviseur geen positief resultaat heeft opgeleverd?

Ten derde, in hoeveel gevallen werd de klacht rechtstreeks ingediend bij de met het toezicht belaste ambtenaar? In hoeveel van deze gevallen kwam het tot een oplossing?

Ten vierde, in hoeveel gevallen werd onmiddellijk een gerechtelijke procedure opgestart? Hoeveel klachten hebben reeds tot een uitspraak geleid? Hoeveel klachten waren ongegrond? Hoeveel klachten zijn thans hangende?

Ten vijfde, hoeveel van het totaal aantal behandelde klachten bleek terecht? Hoeveel klachten werden ongegrond verklaard?

Ik kom tot een reeks vragen inzake de aanstelling van de vertrouwenspersoon en de preventieadviseur. Hoeveel ondernemingen per Gewest zijn door de bepalingen van de wet terzake gebonden? In hoeveel ondernemingen werd tot op heden nog geen specifieke preventieadviseur aangesteld? Hoeveel ondernemingen zijn verplicht beroep te doen op een externe dienst voor preventie? Hoeveel ondernemingen werden verplicht een beroep te doen op een externe dienst omdat het comité voor preventie en bescherming op het werk niet unaniem akkoord ging met de aanstelling van een interne preventieadviseur? In hoeveel ondernemingen zijn een of meerdere vertrouwenspersonen

06.07 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Combien d'entreprises, ventilées par Région, ressortissent-elles à la disposition les obligeant à désigner un conseiller en prévention dans les six mois qui suivent l'entrée en vigueur de l'arrêté royal relatif à cette matière? Combien d'entreprises n'ont-elles pas encore désigné de conseiller en prévention? Combien d'entreprises sont-elles contraintes de faire appel à un service de prévention externe? Combien d'entreprises y ont-elles été obligées parce que le comité de prévention et de protection au travail n'a pas approuvé à l'unanimité la désignation d'un conseiller en prévention interne? Combien d'entreprises disposent-elles d'une ou de plusieurs personnes de confiance? Comment la procédure de désignation des conseillers en prévention et des personnes de confiance est-elle évaluée?

Où en est l'étude sur d'éventuels abus dont la loi serait l'objet? Combien d'abus ont-ils été constatés? Les constatations correspondent-elles à celles d'un certain nombre de services de prévention externes qui ont mis en exergue des abus? Quelles mesures seront-elles prises?

aanwezig? Hoe wordt de procedure voor de aanstelling van de preventieadviseurs en vertrouwenspersonen geëvalueerd?

Ten slotte kom ik tot de vragen inzake de mogelijke misbruiken van de ontslagbescherming. Mijn eerste vraag is van algemene aard. Wat is de stand van zaken in het onderzoek naar mogelijke misbruiken? In hoeveel gevallen werd misbruik van de procedure vastgesteld? Strookt dit met de bevindingen van een aantal externe preventiediensten die stellen dat de preventieprocedure stelselmatig wordt misbruikt?

Last but not least, welke maatregelen en welke bijstellingen van deze wet worden in het vooruitzicht gesteld?

06.08 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Ik wil de collega's danken voor hun pertinente en terechte vragen, heel wat vragen waar ik zelf ook nog mee zit. Neem het van mij aan: ik ben even ongeduldig als jullie over de evaluatie van deze wetgeving. Dat kan misschien een troost zijn.

Ik wil nog even iets rechtzetten bij mevrouw Pieters, anders blijf ik mij daaraan ergeren. Ik denk dat het correct is dat de anti-mobbingwet of pestwet de wetgeving is van mijn voorganger. Dat geldt echter niet voor de veiligheidscoördinator. Ik zou het heel onterecht vinden als u dit in de schoenen van mevrouw Onkelinx zou schuiven. Zij heeft daar wel haar handtekening ondergezet. De wetgeving die wij nu echter aan het herwerken zijn, is op een paar details na eigenlijk de wetgeving van Miet Smet. Ik vind dit belangrijk omdat het lijkt alsof dit de wetgeving van mevrouw Onkelinx is. Dat is niet zo. De pestwet is uiteraard wel van mevrouw Onkelinx.

Ik wil een aantal vragen samenbundelen. Daarbij zal ik een aantal van jullie moeten ontgoochelen. Ik hoop dat wij de volgende weken de puntjes wel op de i kunnen zetten.

Waar staan wij met de evaluatie van de anti-mobbingwet? Zoals u weet voorziet de wet zelf in een evaluatie binnen een termijn van 2 jaar na de inwerkingtreding van de wet. Dat betekent dat deze evaluatie zal zijn afgerond voor 1 juli. Dit zal ook het geval zijn. Jullie komen eigenlijk twee weken te vroeg. Er is ook altijd gestreefd naar de datum van 1 juli. Jullie weten dat er verschillende evaluaties lopende zijn, waarvan een aantal is afgerond. De evaluatie van de Nationale Arbeidsraad, waarnaar mevrouw Pieters verwijst, is afgerond. Dat is evenwel een verdeeld advies waardoor ik nog met heel wat open vragen zit. Ik wacht nu nog op de evaluatie van de FOD WASO (Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg). Daaraan wordt de laatste hand gelegd. Naar aanleiding van jullie vragen heb ik een laatste stand van zaken gevraagd. Zij hebben mij gegarandeerd dat de evaluatie er zou zijn voor 1 juli.

Wat het al dan niet afzien van een versnelde evaluatie betreft, ik had de evaluatie graag ook sneller gehad, maar dit is een overlegeconomie waarin aan de verschillende instanties de tijd moet worden gegeven om in overleg met de sociale partners een advies uit te brengen. Als ik mij niet vergis is het advies van de NAR nog geen twee weken oud. De evaluatie van de administratie zal als laatste evaluatiedocument dienen.

06.08 **Kathleen Van Brempt**, secrétaire d'Etat: J'attends l'évaluation de la législation avec tout autant d'impatience.

La loi sur le harcèlement remonte en effet à l'époque de mon prédécesseur qui n'a toutefois pas inventé la notion de coordinateur de sécurité. Cette réglementation-ci est en effet celle de Mme Smet, à quelques modifications près.

La loi elle-même prévoit une évaluation dans les deux ans de l'entrée en vigueur, c'est-à-dire pour le 1er juillet. Il sera procédé à une évaluation à cette date. L'évaluation du CNT est terminée. Celle du SPF ETCS est en voie d'achèvement. La cellule stratégique pressentant que l'image qui ressortira de l'évaluation manquera de précision, elle a également organisé des auditions. Je conviendrai avec le président de la commission d'une date pour examiner les résultats en commission avant de les publier.

Je ne puis vous communiquer des chiffres dont je ne dispose pas. Au cours de la période juillet 2002 - novembre 2003, 1157 plaintes ont été déposées : 108 à Anvers, 380 à Bruxelles, 431 à Charleroi, 121 à Gand et 117 à Liège. Les entreprises ne sont pas obligées de signaler si une personne de confiance a été désignée ou non de sorte que je ne suis pas en mesure de répondre aux questions posées à ce propos.

De beleidscel voelt wel aan – ik wil daarmee waarschuwen voor te hoog gespannen verwachtingen – dat wij op basis van de evaluaties die wij nu binnenkrijgen een onvoldoende juist beeld zullen krijgen. Daarom heeft de beleidscel zelf een tandje bij gestoken door hearings te organiseren met vooral informele contacten uit het beleidsveld.

Dat moet de nodige aanvulling zijn ten opzichte van de evaluatie binnen de bestaande overlegstructuren. De hearings worden ook afgerond deze week en samen tegen 1 juli in een globale evaluatie opgenomen. Ik wil heel graag deze commissie de primeur geven van de globale evaluatie, maar dan moeten wij zien of wij een datum kunnen vinden. Ik kijk hiervoor naar de voorzitter. Ik wil heel graag eerst naar hier komen, voor ik met de resultaten al dan niet naar buiten kom.

De **voorzitter**: Indien er duidelijkheid bestaat over het juiste moment waarop u over deze gegevens zult beschikken, dan kunnen wij inderdaad onze agenda daaraan aanpassen. Dat lijkt mij inderdaad een goede manier van werken.

06.09 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Mijnheer de voorzitter, ik voel een grote interesse in deze commissie. Ik denk dat het heel erg belangrijk is dat wij in consensus die wet kunnen aanpassen. Een breed draagvlak is belangrijk en wij kunnen misschien beginnen met samen de evaluatie te bekijken, op basis van alles wat voorligt.

Ik kom tot al uw vragen, mijnheer D'haeseleer. Ik begrijp uw frustratie, en ik herhaal dat het ook de mijne is, maar ik kan geen cijfers verzinnen die ik zelf niet heb. Ofwel pleit men voor eenvoudige wetgeving, ofwel wil men die wetgeving tot in de details kunnen controleren, maar dan leggen wij een heel zware last op onze bedrijven. Ik geef u wat ik heb. Er zullen nog een aantal cijfers komen op basis van de evaluatie van de administratie, maar ik geef u wat ik vandaag voorhanden heb.

Het aantal formele klachten bij de medische inspectiediensten, tussen juli 2002 en november 2003, bedraagt voor de vijf directies samen 1.157 klachten, waarvan 108 in Antwerpen, 380 in Brussel, 431 in Charleroi, 121 in Gent en 117 in Luik. Wat betreft de andere vragen die u gesteld hebt, een aantal zaken zullen duidelijker worden de komende weken, maar op een aantal vragen zal er geen antwoord komen. Ik geef u het voorbeeld van de vertrouwenspersoon, u hebt een aantal vragen gesteld die daaraan gelieerd zijn. Vandaag zijn de bedrijven niet verplicht om te melden of er al dan niet een vertrouwenspersoon aanwezig is in het bedrijf. Alle vragen die daarmee te maken hebben, zijn vandaag niet beantwoordbaar. Wij kunnen dat alleen maar doen ofwel op basis van wetenschappelijk onderzoek, ofwel door een verplichting op te leggen aan de bedrijven om een melding door te voeren, eventueel in het kader van de evaluatie en aanpassing van de wetgeving. Vandaag weet ik niet welk bedrijf al dan niet werkt op basis van een vertrouwenspersoon.

Er werden ook een aantal vragen gesteld in verband met de aanpassingen. Ook hier wil ik de evaluatie afwachten en met u allen discussiëren op basis van de evaluatie.

Ik geef echter nu al mee – dat is nogal evident denk ik – dat er verschillende visies zijn die elkaar tegenspreken, bijvoorbeeld inzake de misbruiken waarbij mensen een klacht wegens pesten indienen

06.09 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: Je souhaiterais attendre les résultats de l'évaluation pour ensuite discuter avec les membres de cette commission des adaptations nécessaires. Il est d'ores et déjà clair que des visions contraires existent, notamment en ce qui concerne les abus dont la loi ferait l'objet. D'aucuns estiment que la protection contre le licenciement va trop loin alors que d'autres sont d'avis que la loi n'est pas assez poussée.

J'entends progresser le plus rapidement possible mais en prenant le temps nécessaire pour apporter des modifications de qualité. En dépit d'éventuelles critiques formulées à l'encontre de la loi, je ne préconise pas sa suppression. La loi a permis de parler du harcèlement au travail et a incité de nombreuses entreprises à mettre en place des mesures à cet égard.

wanneer ze weten dat ze zullen worden ontslagen. Daar is daarnet door een aantal interpellanten op gewezen. Nu, volgens een aantal externe preventiediensten komt dit courant voor maar er zijn net zo goed externe preventiediensten die mij signaleren dat dit de uitzondering op de regel is.

Een zelfde visie op ontslagbescherming. Sommigen vinden dat die te ver gaat, anderen zijn vragende partij om de ontslagbescherming te versterken en eventueel uit te breiden tot de vertrouwenspersoon. Ik geef toch aan dat de ontslagbescherming niet absoluut is. Ontslag kan om redenen die vreemd zijn aan de klacht na klacht nog altijd. Bovendien voorziet de wet dat misbruiken gesanctioneerd worden.

In het kader van de voorstelling van het evaluatieverslag is het evident dat we hier moeten proberen om toch een aantal stappen verder te zetten. Ik wil daar niet op vooruitlopen aangezien de evaluatie niet rond is.

Er is mij ook expliciet gevraagd wat mijn timing is. Wel, zo snel als mogelijk maar niet zo snel dat we geen goede aanpassingen kunnen doorvoeren.

Ik geef wel mee dat ik geen voorstander ben van het afschaffen van de wetgeving. Ik kan veel kritiek uiten op die wetgeving maar ze heeft een ongelooflijk belangrijke verdienste vandaag de dag, met name dat ze pesten op het werk bespreekbaar heeft gemaakt en dat er nu al heel wat bedrijven zijn die omdat die wet er is vandaag de dag een geïntegreerd beleid voeren rond pesten op het werk. Ik denk dat niemand hier kan ontkennen dat pesten op het werk wel een erg belangrijk probleem is in onze bedrijven. Ik ben dus niet bereid om ze af te schaffen, ik ben wel bereid om ze samen met jullie aan te passen en dus beter toepasbaar te maken.

06.10 Maggie De Block (VLD): Dank u wel mevrouw. Ik wou u danken voor uw antwoord. Ik wil ten eerste zeggen dat ik het zeer mooi van u vind dat u eerst naar hier wil komen. Wij zijn dat hier niet gewoon in deze commissie, ook niet van ministers van uw familie. Meestal moeten wij dat in het persoverzicht van de dag lezen. Het zou dus eigenlijk een welkom en aangenaam evenement zijn als wij hier in de commissie een trendbreuk zouden kunnen bewerkstelligen en u eerst bij ons komt.

Ten tweede heb ik begrip voor het feit dat u zegt dat u geen cijfers kunt geven die u niet hebt. We zullen echter toch een aantal objectieve criteria moeten hebben om een aanpassing van de wet te maken. U zegt dat u zo al ziet aan de evaluaties dat dit niet gemakkelijk zal zijn en dat u een aantal hoorzittingen hebt gevraagd. Ik hoop voor u dat die hoorzittingen breed genoeg gebeurd zijn. Als het gaat over ontslagbescherming, ziet men zo al dat het voor de ene te ver gaat en voor de andere niet ver genoeg. Wat de misbruiken betreft, voor de ene is één misbruik te veel terwijl de andere zegt dat er een aantal gevallen is waarin er nog geen klacht wordt ingediend terwijl er toch sprake is van pesten op het werk.

Ik ben er ook niet voor om de wet per se af te schaffen. De enige verdienste van die wet – en dat heb ik ook altijd gezegd, ik ben tegen pesten op het werk, ik word daar ook mee geconfronteerd bij de patiënten – is dat ze de zaak bespreekbaar heeft gemaakt en dat ze

06.10 Maggie De Block (VLD): J'apprécie votre décision de d'abord informer la commission. En ce qui concerne les auditions, j'espère qu'elles seront organisées à une échelle suffisamment large.

Faut-il maintenir cette aberration juridique au seul motif qu'elle a permis de parler du harcèlement moral?

een aantal mensen de moed heeft gegeven om daarvoor uit te komen of de alarmbel te luiden omdat ze buiten het aanvaardbare worden belaagd op hun werk.

Moeten we echter een gedrocht van een wet maken om een probleem maatschappelijk bespreekbaar te maken? Ik hoop niet dat dit een precedent zal worden. Ik kan u anders nog wel een lijstje geven waarover we in de toekomst gedrochten van wetten kunnen maken, al dan niet met omgekeerde bewijslast enzovoort.

Ik bedoel dat men ook niemand het hoofd eerst afzet om dan te proberen het terug aan te naaien. Dat gaat toch niet! Men moet toch weten waarmee men bezig is als men aan een wet werkt. Dat was de dada van uw voorgangster: onder invloed van ik weet niet wie of welke nare droom wilde zij haar paradepaardje maken van de mobbing wet, maar de mensen die haar dat in het oor fluisterden, hebben aanleiding gegeven tot een gedrocht van een wet. Er zal nu een eerste evaluatie zijn, en dan terug en opnieuw, maar ik zeg u dat er echt aangeboren afwijkingen zijn, ook bij kinderen. Als zij daarmee worden geboren, kunt u daar heel uw leven aan timmeren en werken en zeventien soorten medicatie toedienen, maar u gaat nooit het kind krijgen zoals in de wieg ernaast, dat onmiddellijk comme il faut en af was. Dat wil niet zeggen dat u het met het badwater moet weggoeien: dat heb ik ook niet gezegd. Ik denk wel dat u daar echt nog een hele kluit aan zult hebben.

06.11 **Trees Pieters** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, in eerste instantie wil ik zeggen dat wij met een aantal collega's tijdens de behandeling van dit wetsontwerp heel ernstige kritiek hebben gegeven. Wellicht heeft ook mevrouw De Block die kritiek geuit in de commissie, maar uiteindelijk heeft zij de wet mee helpen goedkeuren. U heeft zich onthouden, dat herinner ik mij nog, maar uw partij heeft die mee goedgekeurd. Die wet is dus goedgekeurd dankzij de meerderheid, maar dit tussen haakjes.

06.11 **Trees Pieters** (CD&V): A l'époque, nous avons formulé de vives critiques à l'encontre de la loi mais la majorité s'était ralliée à la ministre Onkelinx. Les services de prévention sont connus et il s'est pourtant avéré impossible de récolter suffisamment d'informations. Voilà qui est incompréhensible.

Tweede punt. De wet op het welzijn op het werk werd hier in 1996 goedgekeurd, toen minister Smet bevoegd was voor Arbeid. De veiligheidscoördinatie is een Europese richtlijn.

06.12 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: (...)

06.13 **Trees Pieters** (CD&V): U waart daar allen bij, collega's. Dit werd besproken en ingediend door mevrouw Onkelinx.

06.14 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: (...)

06.15 **Trees Pieters** (CD&V): Het zat erin, maar de toepassing van die wet is veel rigouzeuzer geweest dan in het oorspronkelijke wetsontwerp. Dat hebben de medewerkers van mevrouw Smet mij zelf gezegd: voor kleine werken en gemeentewerken ging men verder dan de Europese richtlijn. Wij hebben het er nog met mevrouw Onkelinx over gehad, maar er was geen beginnen aan: zij zou het doorvoeren zoals het in haar concept paste. De basis van de wet is inderdaad de wet op het welzijn op het werk, ingevoerd door mevrouw Smet. Tot daar.

06.15 **Trees Pieters** (CD&V): Il est désormais possible de parler de harcèlement mais une simplification de la loi s'impose. Le nombre de personnes protégées contre le licenciement dans une entreprise peut d'ailleurs augmenter à un point tel que la situation devient intenable. Nous espérons que l'évaluation fera l'objet d'une discussion à compter du 1er juillet et que ce débat aura

Ik verheug mij erover dat u hier zoveel uitleg geeft en dat u het voorstel doet om vanaf 1 juli, zodra u al het materiaal binnen hebt,

aan de commissie als eerste informatie te komen geven. Ik en première instance lieu en apprecieer dat bijzonder. commission.

Anderzijds lijkt het me bijna onbegrijpelijk dat u onvoldoende informatie hebt kunnen verzamelen gedurende die periode, want de diensten voor preventie en bescherming op het werk zijn daarmee toch bezig. Die diensten zijn bekend en geregistreerd. Wanneer u cijfermateriaal bij die diensten opvraagt, dan zou u moeten kunnen weten waar men staat. Ik kan mij niet voorstellen dat officiële instanties aan een minister geen informatie zouden verschaffen. Die diensten bestaan. Vermits Arista nu naar boven komt met cijfermateriaal, veronderstel ik dat de andere diensten dat ook hebben.

Wanneer ik spreek over remediëren of afschaffen, weet ik ook zeer goed dat afschaffen misschien een stap te ver is. Door het probleem bespreekbaar te maken, is er inderdaad een belangrijke stap gezet. Mobbing zou anders misschien nooit zo klaar en duidelijk ter sprake gekomen zijn. De studie van Arista legt echter toch ook heel duidelijk bloot dat mobbing voornamelijk gesitueerd moet worden in overheidsbedrijven en veel minder in de privé-sector. Ik zal niet zeggen dat mobbing in de privé-sector onbestaande is, maar het is voornamelijk te situeren in de overheidsbedrijven. De logge structuur die daaraan gekoppeld is, heeft het allemaal zo moeilijk gemaakt. Vandaar onze uitdrukkelijke vragen om een vereenvoudiging en remediëring van de wet.

Ten slotte, het volgende moet worden onderzocht. De diensten voor preventie en welzijn op het werk werken met arbeidsgeneesheren. In het kader van mobbing heeft men plots psychologen moeten inschakelen. Dat was ook een discussie van lange adem met minister Onkelinx, maar zij wilde met psychologen werken, terwijl alle diensten met arbeidsgeneesheren werken, maar die konden dat probleem blijkbaar niet opvangen.

Mevrouw de minister, u zegt dat een en ander bespreekbaar gemaakt is. De collega's beamen dat. Maar het aantal beschermde personen in een bedrijf kan daardoor zo aanzienlijk stijgen dat het op den duur onhoudbaar wordt.

In een bedrijf met 100 werknemers is het perfect mogelijk dat 80 ervan beschermd zijn. Dit is niet houdbaar. Waarom is het beschermd statuut zo gegeerd? Het is een manier om gewapend te zijn tegen moeilijkheden in het kader van het ontslag.

Ik apprecieer het dat het Parlement geprivilegieerd zal zijn om na 1 juli de resultaten van het verslag te kunnen bestuderen. Ik kijk er reeds naar uit.

06.16 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb begrip voor mevrouw Pieters die over de veiligheidscoördinatoren en deze wet blijft doorbomen. Mogelijks is dit een van de laatste keren dat ze oppositie kan voeren. Binnenkort moet ze misschien een wetswijziging terzake goedkeuren.

06.17 **Trees Pieters** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, we zullen zien.

06.18 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Ik zal aan u denken.

06.18 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS

Mevrouw de staatssecretaris, zoals mevrouw Pieters ben ook ik ontgoocheld over uw antwoord. U stelt dat ik twee weken te vroeg ben met mijn vragen. Ik kan me moeilijk inbeelden dat er nog geen volledige cijfers beschikbaar zijn van een rapport dat over twee weken moet verschijnen. U hebt een aantal cijfers vermeld. Ze zijn echter te mager om op basis daarvan een evaluatie te maken. Het gebrek aan cijfers toont, mijns inziens, de complexiteit van de wet aan.

U beschikt over geen gegevens inzake de vertrouwenspersonen. Ik betreur dit omdat voor deze mensen een heel belangrijke taak is weggelegd. Vertrouwenspersonen zijn de sleutelfiguren in heel het beleid. Het is onwaarschijnlijk dat u de werking van de vertrouwenspersonen niet kunt evalueren, noch of de functie gecreëerd werd in een onderneming. Dit is gewoonweg onbegrijpelijk.

Mevrouw de staatssecretaris, uit alle berichten die ons over deze problematiek uit het veld bereiken, blijkt dat de wet een pest is: de doelgroep wordt niet bereikt, de procedure is log, misbruiken worden gestimuleerd. Het is zoals reeds gezegd een erfenis van de PS, meer bepaald van toenmalig minister Onkelinx. Volgens mij is het reeds een goede zaak dat mevrouw Onkelinx weg is uit het departement Werkgelegenheid. Nu moet er werk worden gemaakt van de opruiming van de lijken die zij in de kasten heeft achtergelaten. Het zou van enige moed getuigen de wet weg te stemmen en te vervangen door een wet die beantwoordt aan de doelstelling en die de doelgroep bereikt. Een van de belangrijke kritieken is dat de wet de groep voor wie deze wet bedoeld was niet bereikt.

U hebt een lans gebroken voor eenvoudige wetgeving. Begint u er zelf mee, zou ik zeggen. Probeer de procedures sterk te vereenvoudigen.

Ik deel eveneens de kritiek van mevrouw De Block dat er geen gedrocht van een wet moest gemaakt worden om het pesten bespreekbaar te maken. Wetten dienen niet om iets bespreekbaar te maken, maar om problemen op te lossen, bepaalde doelgroepen te bereiken en mensen te helpen die in bedrijven het slachtoffer zijn van pesten. Schaf de wet af en vervang ze door een nieuwe die uitvoerbaar en doeltreffend is.

Iedereen lijkt enthousiast over uw mededeling dat u het Parlement als eerste zult inlichten over het evaluatierapport.

Ik zou dit hier toch willen formaliseren, mijnheer de voorzitter, want ik heb het nog al meegemaakt dat evaluaties werden aangekondigd in het Parlement en het enige wat we nadien konden doen is het debat voeren op basis van krantenartikels die verschenen waren. Ik zou dan ook willen voorstellen om straks daarover klaarheid te scheppen en duidelijk een datum naar voren te schuiven.

Voorts kan ik alleen mijn ontgoocheling nog eens meedelen, zeker wat de cijfers betreft. In dit Belgenland is het echt een ramp als men over statistieken praat. Ik vermoed echter dat een en ander tot uiting zal komen in de vele adviezen en besluiten die we van allerhande instanties binnenkort mogen verwachten.

De **voorzitter**: Ik wens op twee punten te wijzen. Een eerste puntje is uw ontgoocheling in verband met de statistieken en gegevens.

BLOK): Je suis déçu. Le rapport doit paraître dans 15 jours mais les chiffres ne sont toujours pas disponibles, ce qui donne une idée de la complexité de la loi. La personne de confiance est le protagoniste central de cette loi. Il est inconcevable qu'on ne sache pas comment la situation se présente dans les entreprises. Il faut simplifier les procédures. Les lois ne servent pas à faire parler des problèmes mais à les résoudre. Il faut remplacer la loi par un nouveau texte qui puisse être mis en oeuvre. Le rapport d'évaluation doit d'abord être évoqué en commission, puis seulement dans la presse.

Le **président**: Je m'étonne de constater que cette question

Eigenlijk verbaast het mij dat een van uw vragen op de agenda gekomen is aangezien artikel 122 van ons Reglement duidelijk vragen uitsluit die uitsluitend dienen om statistische gegevens te verkrijgen.

figurait à l'ordre du jour. L'article 122 du Règlement exclut les demandes de statistiques.

06.19 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, het is dan ook wel de bedoeling dat men antwoord krijgt op zijn vragen.

06.19 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Au mois d'octobre, la secrétaire d'Etat avait déjà déclaré que ces chiffres seraient bientôt disponibles. Dans la mesure où je n'ai pas obtenu de réponse à ma question écrite, j'ai posé une question orale.

Mevrouw de staatssecretaris, u hebt in oktober al meegedeeld, lees er de teksten maar op na, dat de cijfergegevens aan het binnenkomen waren. Ik veronderstel dan toch dat er in januari of februari, vier maanden na datum, een beetje duidelijkheid zou zijn. Ik denk toch, mijnheer de voorzitter, dat we als parlementsleden een zeker controlerecht hebben. Anders kunnen we evengoed met de knikkers gaan spelen en ons de rit naar Brussel besparen. Ik heb deze vraag alleen maar op de agenda laten plaatsen omdat ik geen antwoord heb gekregen op schriftelijke vragen.

De **voorzitter**: Dat is juist. Het is precies onder de rubriek controle en informatie dat die uitsluiting in het Reglement gebeurt. Dit echter ter zijde.

Le **président**: Quand le rapport d'évaluation sera-t-il prêt? Quand la discussion pourra-t-elle être organisée en commission?

Wat betreft de afspraak die we moeten maken voor de bespreking van de evaluatie van het rapport, is het voor mij een absolute vereiste om uit puur praktische overwegingen de datum te kennen wanneer het rapport ongeveer rond zal zijn. Zodra dit u bekend is, mevrouw de staatssecretaris, kan u dit communiceren aan ons en het secretariaat. Ik stel 1 of 2 juli voor.

06.20 Staatssecretaris **Kathleen Van Brempt**: (...)

06.21 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): (...)

De **voorzitter**: Ik denk inderdaad dat u eens moet bekijken wanneer u het precies heeft. Zodra dat duidelijk is, roepen we zo snel mogelijk de commissie bijeen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

07 **Vraag van mevrouw Maggie De Block aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de kinderbijslag voor ouders wier kinderen geplaatst zijn" (nr. 3091)**

07 **Question de Mme Maggie De Block au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les allocations familiales octroyées aux parents d'enfants placés" (n° 3091)**

07.01 **Maggie De Block** (VLD): Mevrouw de staatssecretaris, het gaat over de toekenning van kinderbijslag aan de ouders van kinderen die geplaatst werden in een pleeggezin. Bij de bespreking van de programmawet heb ik - ik ken de problematiek van pleegkinderen -, ook namens mijn fractie, gevraagd of zou kunnen worden gecontroleerd of die ouders nog een band onderhouden met hun kind. Ik heb toen het voorbeeld gegeven van geplaatste kinderen uit incestgezinnen, waarbij het contact met de ouders alleen nog maar onder toezicht gebeurt. Ik vind het toch een beetje bij het haar getrokken dat - volgens mij onwaardige - ouders nog kinderbijslag zouden genieten voor de kinderen die zij door hun misbruik hebben moeten plaatsen in een pleeggezin. Ik vind dat toch wel een beetje te veel van het goede.

07.01 **Maggie De Block** (VLD): Les parents dont les enfants ont été placés dans une famille d'adoption ont également droit aux allocations familiales. Se justifie-t-il toutefois que les parents perçoivent ces allocations s'ils ont par exemple été condamnés pour inceste et qu'ils ne peuvent plus voir leurs enfants que sous surveillance? L'intention du législateur était que les parents puissent entretenir des contacts avec leurs enfants et leur faire de petits présents. Pendant les

Daarom kom ik daarop nu terug. Er werd mij toen geantwoord dat het

de bedoeling was van de wetgever dat de ouders door middel van die kinderbijslag in staat zouden worden gesteld om voor hun kinderen "cadeautjes te kopen" en om contact te houden met die kinderen. In de voorbereidende besprekingen heeft de toenmalige minister van Sociale Zaken mij gegarandeerd dat erover gewaakt zou worden dat de ouders het geld niet zouden kunnen misbruiken voor eigen doeleinden en dat, indien bleek dat de ouders geen contact onderhielden met hun kinderen of veroordeeld waren, waardoor die kinderen niet in het gezin konden blijven, ze de kinderbijslag niet meer zouden krijgen. Dat leek mij wel terecht.

Uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 5 maart blijkt nu dat er geen enkele inspanning geleverd wordt door de federale overheid om te controleren of die kinderbijslag correct gebruikt wordt. U legt de verantwoordelijkheid volledig bij de plaatsende overheid. De plaatsende overheid is de jeugdrechter of het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg. Ik ben het nagegaan. Geen van beide heeft de wettelijke of decretale opdracht om na te gaan of die ouder inderdaad inspanningen levert om het contact met zijn kinderen te onderhouden.

Ik heb volgende vragen voor u. Ten eerste, werd er overleg gepleegd met de minister van Justitie, teneinde de plaatsende overheid, de jeugdrechter dus, erop te wijzen dat het ook zijn opdracht is om na te gaan of de ouder contact onderhoudt met het geplaatste kind? Is er al dan niet overleg geweest? Zo neen, plant u dat?

Ten tweede, werd er overleg gepleegd met de Gemeenschappen? De plaatsende overheden zijn immers eveneens de comités voor Bijzondere Jeugdzorg, waarvoor in ons land de Gemeenschappen bevoegd zijn.

Diezelfde Gemeenschappen zijn ook bevoegd voor de sociale diensten, toegevoegd aan de jeugdrechter. Ik weet dat wij, wat dat betreft, een rare staatshervorming hebben. Ik heb ze echter niet gemaakt en u misschien ook niet, maar u moet ermee werken.

Zo ja, wanneer en met welke boodschap gebeurde dat overleg? Zo neen, waarom is dat dan niet gebeurd? Wanneer plant u dat te doen?

Ten derde, hebt u enige intentie om eventueel de forfaitaire kinderbijslag terug te vorderen of stop te zetten, wanneer blijkt dat er geen contacten meer worden onderhouden met het kind?

07.02 Staatssecretaris **Isabelle Simonis**: Mijnheer de voorzitter, wat betreft de eerste vraag, tijdens de voorbereiding van de uitvoeringsmaatregelen van de wet werd geen overleg gepleegd met de minister van Justitie.

travaux préparatoires, le ministre m'a assuré qu'il ferait en sorte que les parents ne détournent pas cet argent à des fins personnelles. Il m'a assuré aussi que les parents seraient privés de ces allocations familiales s'il s'avérait qu'ils ne s'efforcent pas d'entretenir des contacts avec leurs enfants. Il ressort à présent de la réponse à ma question écrite du 5 mars que rien n'est fait pour déceler les abus éventuels. Pour le ministre, c'est l'autorité investie du pouvoir de placer les enfants qui est responsable, c'est-à-dire le juge de la jeunesse ou le comité d'aide à la jeunesse. Or cela ne fait pas partie de leur mission légale ou décrétable.

Vous êtes-vous concerté avec la Justice pour indiquer au juge de la jeunesse qu'il lui incombe de vérifier si le parent entretient des contacts avec l'enfant? Les Communautés sont compétentes pour les comités d'aide à la jeunesse et pour les services sociaux adjoints au juge de la jeunesse. Vous êtes-vous concerté avec les Communautés? Etes-vous disposé à procéder au recouvrement des allocations familiales ou à interrompre le versement en l'absence de contacts avec l'enfant?

07.02 **Isabelle Simonis**, secrétaire d'Etat: Lors de la préparation des mesures d'exécution de la loi, il n'y a pas eu de concertation avec le SPF Justice.

En revanche, la définition des mesures d'exécution de la loi, concrétisée par l'arrêté royal du 11 juin 2003 fixant le montant et les modalités d'octroi de l'allocation forfaitaire, a été menée en concertation avec les Communautés. Lors de cette concertation, l'administration a fait valoir qu'elle ne disposait pas des moyens permettant de contrôler systématiquement le fait que des contacts soient maintenus entre l'allocataire et l'enfant. En l'absence d'un texte légal ou réglementaire définissant leur cadre d'intervention, les

De uitvoeringsmaatregelen van de wet, die werden opgenomen in het koninklijk besluit van 11 juni 2003, werden in overleg met de Gemeenschappen omschreven. Aangezien daaromtrent geen wettelijke of reglementaire tekst bestaat, zijn de

caisses sont incompétentes pour contrôler les rapports entre l'enfant placé et sa famille d'origine, sans porter atteinte à la vie privée.

Il appartenait aux autorités communautaires spécialisées d'estimer concrètement la qualité des rapports entretenus entre l'enfant et sa famille d'origine. L'article 4 de l'arrêté royal du 11 juin 2003 concrétise d'ailleurs cette situation puisqu'il prévoit que l'organisme d'allocations familiales prend une décision de retrait de l'allocation forfaitaire si l'autorité de placement l'informe de ce que l'allocataire n'est plus régulièrement en contact avec l'enfant ou ne démontre plus lui porter un intérêt.

Ik herinner u eraan dat ongeacht de plaatsing door de rechter wordt beslist of daarover wordt onderhandeld door een administratieve overheid van de Gemeenschap. De Gemeenschappen zijn wel degelijk bevoegd voor de opvolging van de plaatsing door middel van de daartoe voorziene diensten.

Enfin, pour répondre à votre dernière question d'un point de vue juridique, le retrait de l'allocation forfaitaire est totalement conditionné par l'information reçue de l'autorité judiciaire ou administrative intervenue dans le placement. Il faut en effet que la caisse d'allocations familiales ait été avertie, que la qualité des rapports existants entre l'enfant et l'allocataire ne permette plus le versement de l'allocation forfaitaire. Le Conseil d'Etat a d'ailleurs insisté sur ce partage des compétences entre les différents niveaux de pouvoir. Ainsi, une caisse d'allocations familiales, d'initiative ou sur injonction du ministre de tutelle, ne pourrait procéder au retrait de l'allocation forfaitaire sans une intervention préalable des autorités intervenues dans le placement. Néanmoins, si une caisse d'allocations familiales reçoit des informations, par exemple de la famille d'accueil, selon lesquelles l'allocataire se désintéresse de l'enfant placé, elle les communique à l'autorité de placement compétente pour lui notifier éventuellement un avis de retrait de l'allocation.

De fondsen, en dus het federaal niveau, blijven niet passief bij de beslissingen die op het niveau van de Gemeenschappen worden genomen, aangezien zij een reactie van de Gemeenschappen teweegbrengen in de hypothese dat ze relevante informatie vernemen inzake de relaties tussen het oorspronkelijke gezin en het geplaatste kind.

Par ailleurs, je tiens encore à préciser qu'une récupération de l'allocation forfaitaire avec effet rétroactif n'est pas envisageable et que le retrait constitue une décision opérant pour l'avenir.

kinderbijslaginstellingen niet bevoegd om toezicht uit te oefenen op de betrekkingen tussen het geplaatste kind en diens oorspronkelijke gezin.

Datzelfde artikel bepaalt dat de kinderbijslaginstelling beslist over de intrekking van de forfaitaire bijslag als de overheid die tussenbeide is gekomen bij de plaatsing van het kind haar erover informeert dat de bijslagtrekkende geen regelmatig contact meer onderhoudt met het kind of geen blijk meer geeft van belangstelling voor het kind.

Indépendamment de la décision de placement du juge, une autorité administrative de la Communauté décide si une négociation est organisée en la matière. Les Communautés sont compétentes pour le suivi du placement.

Het intrekken van de forfaitaire kinderbijslag hangt af van het advies dat verstrekt wordt door de overheid die bij de plaatsing betrokken was. Uit dit advies moet immers blijken dat de kwaliteit van de relatie tussen het kind en de toelagetrekker het niet meer toelaat de forfaitaire bijslag verder uit te keren. Als een kinderbijslagfonds echter verneemt dat de bijslagtrekkende geen belangstelling meer toont voor het geplaatste kind, deelt het dit mee aan de plaatsingsinstantie die bevoegd is om een bericht van intrekking van de bijslag te betekenen.

Le niveau fédéral ne reste pas passif devant des décisions prises au niveau des Communautés. Si des informations sérieuses sont communiquées concernant les rapports entre les enfants et la famille d'origine, il en est tenu compte.

Enfin, dans le souci de respecter l'esprit de la mesure, je demande à mon administration de modifier la lettre-type adressée aux familles d'origine des enfants placés notifiant le versement de l'allocation forfaitaire. En effet, je pense que ces familles doivent être mieux informées du fait que cette allocation forfaitaire peut leur être retirée sur avis des autorités de placement, si ces dernières constatent l'absence de contact avec l'enfant ou d'intérêt pour celui-ci.

07.03 Maggie De Block (VLD): Mevrouw de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord. Het is dus wel degelijk een probleem van bevoegdheden. Ik heb begrepen dat men eerst een wetswijziging gemaakt heeft, zogezegd omdat er een probleem was, maar dat men zo veel meer problemen geschapen heeft, want nu is het moeilijk na te gaan of er nog contact is tussen de ouders en de geplaatste kinderen. U zegt dat er eerst een klacht moet zijn, of dat informatie moet komen van het pleeggezin, en dan moeten de diensten die daarvoor uitgerust zijn erop toezien. Maar bij mijn weten, mevrouw – en ik zit zelf onbetaald in de raad van bestuur van een pleeggezin – ging de enige controle die dit jaar gebeurd is over de voeding en de opvoeding van de kinderen, over de infrastructuur, enzovoort. Maar naar het contact met de ouders wordt weinig gevraagd. Er gaat soms zelfs anderhalve maand voorbij tussen het afstappen ter plaatse van die diensten voor bijzondere jeugdzorg en het opmaken van een rapport. Ik vraag mij wel af – ik heb het ook al eens tegen die mevrouw gezegd – wanneer men ergens gaat en het rapport pas anderhalve maand later schrijft, in hoeverre dat rapport dan volledig en betrouwbaar is. Maar goed, ik moet haar agenda niet regelen; ik heb de mijne te regelen. Maar ik vraag mij dat wel af.

07.03 Maggie De Block (VLD): La répartition des compétences pose manifestement un problème. Je crains que la modification de la loi ait créé davantage de problèmes qu'elle n'en a résolu. Il faudrait donc une plainte ou une information de la famille d'accueil préalablement à une intervention. Le service chargé du suivi du placement doit veiller aux contacts entre les enfants et les parents. Mon expérience m'a toutefois appris que les comités d'assistance spéciale à la jeunesse ne s'en occupent pas. Les contacts entre les enfants placés et leurs parents doivent faire l'objet d'un contrôle sérieux.

Ik weet dat zij er tot nu toe niet naar vragen. Ik ben dus blij wanneer u zegt dat er volgens u ook meer informatie moet gaan naar zowel de pleeggezinnen als naar de ouders. Want – daar moet op gehamerd worden – er moet toch enig contact zijn en kunnen zijn tussen de kinderen in de pleeggezinnen en de ouders.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Question de M. Jean-Luc Crucke à la ministre de la Fonction publique, de l'Intégration sociale, de la Politique des grandes villes et de l'Égalité des chances sur "les résultats d'une enquête du CRIOC concernant les consommateurs à mobilité réduite" (n° 3132)

08 Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie, Grootstedenbeleid en Gelijke Kansen over "de resultaten van een onderzoek door het OIVO over de minder mobiele consumenten" (nr. 3132)

08.01 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, madame la ministre, une enquête réalisée par le Centre de Recherche et d'Information des Consommateurs, suite à une dépêche de l'agence Belga, démontrait que les besoins des consommateurs à mobilité réduite ne sont rencontrés que de manière très partielle ou en tout cas inadéquate dans les lieux publics.

08.01 Jean-Luc Crucke (MR): Een onderzoek van het Onderzoeks- en Informatiecentrum voor de Verbruikersorganisaties (OIVO) heeft aangetoond dat openbare plaatsen in beperkte of onvoldoende mate aan verbruikers met een beperkte mobiliteit zijn aangepast.

*Voorzitter: Maggie De Block.
Présidente: Maggie De Block.*

Ainsi, à titre d'exemple, près de deux lieux publics sur trois ne disposent pas d'emplacement de parking pour les consommateurs à

Welk initiatief bent u, als minister belast met gelijkheid van kansen,

mobilité réduite, près de six lieux sur dix n'offrent pas d'aire de repos dans les files d'attente et plus de quatre lieux sur cinq ne disposent pas de toilettes spécifiques. Les lieux qui devraient faire l'objet de davantage d'attention sont – et cela peut paraître très bizarre – les administrations communales, les agences bancaires ou de La Poste, les restaurants, cafés, les commerces alimentaires de détail. Ce sont des lieux qui sont aussi les plus fréquentés.

Madame la ministre, quelles initiatives comptez-vous prendre en votre qualité de ministre en charge de l'Egalité des chances afin de combler ces lacunes? Ne faudrait-il pas envisager la création d'un label certifié pour les lieux qui seraient correctement adaptés aux besoins des personnes à mobilité réduite?

Je pense que c'est vraiment un domaine dans lequel, si on n'a pas des incitants concrets pour valoriser les bonnes initiatives et les bonnes pratiques, on oublie le plus souvent de réagir. Je suis certain qu'il faut une initiative très prenante, pour ne pas dire entreprenante.

08.02 **Isabelle Simonis**, secrétaire d'Etat: Je vous remercie d'avoir mis à nouveau en lumière cet épineux problème. En tant que bourgmestre, vous n'ignorez sans doute pas que nous avons procédé, au cours de l'année 2003, à une vaste enquête sur l'accessibilité des maisons communales et, par extension, des lieux et services publics communaux ouverts au public. Cette enquête intitulée "Votre commune n'est-elle pas handicapante?" comportait, d'une part, un volet d'information sur le concept des aménagements raisonnables et, d'autre part, un outil d'appréciation très simple qui permettait aux communes de faire un état des lieux de l'accessibilité de leur service public. Les résultats exhaustifs sont d'ailleurs à votre disposition sur le site de mon secrétariat d'Etat.

En quelques mots, toutefois, les réponses reçues ont véritablement témoigné de l'intérêt général pour une meilleure accessibilité globale et surtout une prise de conscience de la problématique. La plupart des communes, qui ont répondu, nous ont communiqué les résultats des études d'accessibilité qu'elles avaient menées, les types de travaux d'aménagement ou de construction déjà effectués et les travaux et constructions en cours ou à venir. Des formations spécifiques ont été organisées à l'intention du personnel communal pour un meilleur accueil et une meilleure compréhension des citoyens moins valides.

Des communes ont également organisé des plates-formes communales destinées à réfléchir sur l'accessibilité et l'intégration des personnes handicapées. D'autres ont, en revanche, opté pour une collaboration avec des bureaux d'experts afin d'établir leur stratégie d'accessibilité.

Les résultats et questions apportés par cette campagne trouvent actuellement leur prolongement dans la conférence interministérielle relative aux handicaps que je préside et qui s'articule autour des directives et objectifs européens en la matière.

Le plan d'action européen appelé plan 2010 s'articule notamment autour de la promotion d'accessibilité au sens large, c'est-à-dire aux biens, aux services et à l'environnement pour tous.

van plan te nemen om deze leemten in te vullen? Moeten we niet overwegen een erkend label te geven aan plaatsen die goed aan personen met een beperkte mobiliteit zijn aangepast?

08.02 Staatssecretaris **Isabelle Simonis**: In 2003 hebben wij een uitgebreid onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van gemeentehuizen en van voor het publiek opengestelde openbare plaatsen en diensten. Dit onderzoek bestond uit twee grote delen: enerzijds informatie over het concept van redelijke verbouwingswerken en anderzijds een heel eenvoudig beoordelingsmiddel aan de hand waarvan de gemeenten een staat konden opmaken van de toegankelijkheid van hun openbare diensten. U kunt de uitvoerige resultaten overigens raadplegen op de website van mijn staatssecretariaat.

Uit de antwoorden die men heeft ontvangen, blijkt duidelijk dat men wel degelijk oog heeft voor het probleem van een betere toegankelijkheid in het algemeen, en vooral dat men zich bewust wordt van het probleem. De meeste gemeenten die geantwoord hebben, hebben de resultaten meegedeeld van de haalbaarheidsstudies die ze hebben verricht, een overzicht gegeven van de reeds uitgevoerde aanpassings- of bouwwerken en van de lopende of nog op stapel staande bouwwerken en verbouwingen. Er werden specifieke opleidingen

La première phase du plan, qui s'étale sur 2004 et 2005, stipule qu'une des priorités sera l'accessibilité de l'environnement public bâti, afin de promouvoir la citoyenneté active des personnes à mobilité réduite.

L'avancement actuel des travaux laisse pressentir un renforcement de la structure de l'accessibilité, une professionnalisation du concept et une meilleure harmonisation entre les différentes Régions et Communautés de notre pays. En effet, l'une des discussions porte sur la mise en place de centres d'expertise en accessibilité sur l'ensemble du territoire, couplée à une cellule nationale d'accessibilité qui coordonnerait l'information, l'échange de bonnes pratiques et l'harmonisation de l'approche.

D'autres thématiques sont également abordées comme le développement de stimulants financiers ou la liaison entre subsides publics et accessibilité garantie.

Le protocole actuellement en discussion prévoit un relevé des lieux publics en Belgique et un plan stratégique qui déterminera les priorités en matière d'accessibilité. Ce protocole permettra aussi, via les cellules d'expertise en accessibilité, d'établir des agréments en accessibilité.

Enfin, l'Etat fédéral devrait se doter de moyens permettant la promotion de la politique d'accessibilité au niveau fédéral. L'Etat fédéral s'engagera, dans le protocole, à mettre sur pied la Cellule nationale d'accessibilité et de trouver les fonds nécessaires à son fonctionnement.

Par ailleurs, l'Etat fédéral poursuivra sa mission de coordination, notamment au sujet de l'accessibilité, au travers de la Conférence interministérielle, en faveur des personnes handicapées.

J'espère que l'ensemble de ces mesures permettront à notre pays d'atteindre les objectifs du plan européen 2010.

Il faut cependant rappeler que l'accessibilité des lieux ouverts au public est une responsabilité de l'Etat fédéral mais, plus largement encore, des entités fédérées et des communes. Le niveau régional, très impliqué dans l'accessibilité des logements et des postes de travail pour les personnes handicapées, devrait le devenir davantage encore à l'avenir pour l'accessibilité des bâtiments publics, des infrastructures scolaires, sportives, des institutions, des associations agréées et subsidiées, dans le cadre notamment du secteur non marchand.

georganiseerd ten behoeve van het gemeentepersoneel, dat er zo in getraind moet worden de mindervalide burger beter op te vangen en met meer begrip te bejegenen. Voorts hebben sommige gemeenten gemeentelijke platforms opgericht waarin nagedacht moet worden over de mobiliteit en de integratie van gehandicapten. Andere opteerden voor samenwerking met studiebureaus om hun strategie voor een grotere toegankelijkheid uit te stippelen.

Alle resultaten die door deze campagne werden aangereikt en alle vragen die werden opgeworpen, komen nu opnieuw ter tafel op de interministeriële conferentie voor personen met een handicap.

Gelet op de huidige voortgang van de werkzaamheden ziet het er naar uit dat de toegankelijkheidsstructuur zal worden versterkt, dat het concept professioneler zal worden ingevuld en dat men tot een grotere harmonisatie zal komen tussen de onderscheiden Gewesten en Gemeenschappen.

Het protocol dat momenteel besproken wordt, voorziet in een overzicht van de openbare plaatsen in België en in een beleidsplan waarin de prioriteiten inzake toegankelijkheid zullen worden vastgesteld. Aan de hand van dat protocol zullen ook de erkenningen inzake toegankelijkheid kunnen worden omschreven.

De federale overheid zal zich ertoe verbinden de nationale toegankelijkheidscel op te richten en in de voor de goede werking van die cel noodzakelijke fondsen te voorzien. De federale overheid zal tevens verder blijven instaan voor de coördinatie via de interministeriële conferentie.

Ik hoop dat ons land dankzij al die

maatregelen de doelstellingen van het Europees plan voor 2010 zal halen.

Voor de toegankelijkheid van de openbare plaatsen zijn ook de deelgebieden en de gemeenten verantwoordelijk.

08.03 Jean-Luc Crucke (MR): Madame la présidente, je remercie la ministre pour sa réponse exhaustive.

J'aurais aimé que l'on envisage ce label – mais ce sera sans doute dans les mesures qui seront prises – car j'estime qu'en la matière, ce qui est visible est généralement ce qui sensibilise le plus les acteurs, même s'il est dommage de devoir aller jusque là pour faire respecter le droit des plus faibles, de ceux qui n'ont pas la chance d'avoir cette mobilité dont tout le monde rêve.

Mais je suis certain que ce type de label doit être accompagné de la menace d'une sanction. Je le soumets à votre interprétation et à celle des Régions. Dans peu de temps, je siégerai au parlement régional, je relaierai la question à ce moment. Il faut appeler un chat un chat: la menace d'une sanction provoque des réactions. Il y a des incitants financiers, c'est une bonne chose, mais certains doivent comprendre que s'ils ne veulent pas agir, ils encourrent une sanction financière. Cela permettra à un plus grand nombre de personnes d'être conscientes des réalités les plus simples de la vie de tous les jours.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Vraag van de heer Koen Bultinck aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten" (nr. 3188)

09 Question de M. Koen Bultinck à la secrétaire d'Etat aux Familles et aux Personnes handicapées, adjointe au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le Fonds d'équipements et de services collectifs" (n° 3188)

09.01 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten is een van de vaste klassiekers op de agenda van onze commissie voor de Sociale Zaken. U zult zich ongetwijfeld herinneren dat wij altijd principieel hebben gezegd dat kinderopvang een zaak van de Gemeenschappen is. Wat de grond van de zaak betreft, zou dat geen federale bevoegdheid moeten zijn.

Tot nader order worden wij geconfronteerd met de programmawet van 2002, waarin het federaal niveau een aantal aanpassingen heeft ingevoerd met betrekking tot die kinderopvang. Op vraag van de Vlaamse regering werd een vernietigingsberoep aangetekend, waarover het Arbitragehof – voor zover mijn inlichtingen strekken – zeer recentelijk een uitspraak zou hebben gedaan. Kernachtig samengevat zou die uitspraak erop neerkomen dat geen rechtstreekse subsidiëring voor de kinderopvangdiensten zelf meer mag worden toegestaan.

In de praktijk zitten wij uiteindelijk met dat beruchte artikel 83,

09.01 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Notre groupe estime que l'accueil d'enfants constitue une compétence communautaire et non fédérale. La loi programme du 24 décembre 2002 a apporté une série de modifications en la matière. Le gouvernement flamand a introduit un recours en annulation contre celles-ci. La Cour d'arbitrage aurait considéré que les services d'accueil d'enfants eux-mêmes ne pouvaient plus bénéficier de subventions directes. En outre, la version néerlandaise de l'article 83 pose un problème d'interprétation. Quelle est la réaction de la secrétaire d'Etat d'un point de vue

mevrouw de staatssecretaris, dat wel degelijk nog altijd bepaalt dat opvangkosten voor kinderen in het werknemersstatuut door het Fonds kunnen worden uitbetaald. Nu doet het Arbitragehof eigenlijk een beetje een ambigue uitspraak, als u het mij vraagt. Enerzijds zegt het dat het Fonds wel degelijk een federale bevoegdheid is. Anderzijds zegt het dat er – zeker in de Nederlandse versie van artikel 83 – toch een interpretatieprobleem zou kunnen zijn met betrekking tot dat artikel. Als het artikel betekent dat het Fonds kinderopvangdiensten rechtstreeks mag subsidiëren, dan overschrijdt het Fonds volgens het Arbitragehof wel degelijk zijn bevoegdheid.

Mevrouw de staatssecretaris, ik heb twee zeer concrete vragen. Wat is uw politieke reactie op de uitspraak van het Arbitragehof? Daaruit vloeit de volgende logische vraag voort of u al dan niet een aanpassing nodig acht aan het betrokken artikel in de programmawet van 24 december 2002.

09.02 Isabelle Simonis, secrétaire d'Etat: Madame la présidente, j'ai pris connaissance, avec toute l'attention requise, de l'arrêt rendu par la Cour d'arbitrage en date du 16 juin 2004 concernant les dispositions non en vigueur prévues par les articles 83 et 84 de la loi-programme du 24 décembre 2002.

Ik stel met tevredenheid vast dat, binnen de perken van de interpretatie van de teksten van het Arbitragehof in zowel het Nederlands als in het Frans, de actie van het FCUD moet worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met de bepalingen voorzien in de Grondwet.

Ainsi, selon la Cour, le FESC peut à juste titre verser une prestation de sécurité sociale relevant de la compétence fédérale qui consiste en un complément d'allocations familiales payé en faveur des tributaires dont les enfants bénéficiaires d'allocations familiales en vertu des lois coordonnées en matière d'allocations familiales pour travailleurs salariés sont accueillis dans les structures d'accueil qui sont visées par la loi.

Ik heb onmiddellijk de RKW, waarbij het FCUD is ondergebracht, belast met het onderzoeken van de gevolgen van het gewezen arrest, met het oog op de inwerkingtreding van de wettekst die het Hof heeft onderzocht, en met het bepalen van de maatregelen die krachtens deze tekst moeten worden genomen.

Le comité de gestion de l'ONAFTS procédera donc à une première analyse de ces questions lors de sa prochaine réunion fixée au 6 juillet 2004.

09.03 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik neem akte van uw antwoord waarvoor ik u dank.

Ik stel vast dat opdracht werd gegeven aan de administratie om te

politique? Convient-il d'adapter la loi-programme?

09.02 Staatssecretaris Isabelle Simonis: Ik heb kennis genomen van het arrest van 16 juni 2004 van het Arbitragehof.

Je suis heureuse de constater que la Cour d'arbitrage a estimé que l'action du Fonds d'équipements et de services collectifs (FESC) est conforme aux dispositions de la Constitution.

Volgens het Arbitragehof kan het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) een sociale-zekerheidsuitkering betalen ten gunste van de rechthebbenden wier kinderen worden geplaatst in de onthaalstructuren waar het hof naar verwijst.

J'ai chargé l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés, dont le FESC fait partie, d'examiner les conséquences de l'arrêt en ce qui concerne l'entrée en vigueur et de prendre des mesures.

Het beheerscomité van de RKW zal op zijn volgende vergadering van 6 juni 2004 een eerste analyse verrichten.

09.03 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): L'administration a reçu pour mission d'examiner si des modifications doivent être apportées. Par principe, nous

onderzoeken of er aanpassingen moeten gebeuren. We moeten dit dossier verder opvolgen. U zult wat ons betreft, aannemen dat wij principieel de stelling blijven aanhangen dat kinderopvang weldegelijk een gemeenschapsaangelegenheid is. In die zin betreur ik de uitspraak van het Arbitragehof waarbij het erkent dat het Fonds weldegelijk een federale bevoegdheid zou zijn.

estimons que la garde d'enfants est une matière qui relève des Communautés. Je regrette l'arrêt de la Cour d'arbitrage selon lequel le FESC est compétent.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.26 uur.
La réunion publique de commission est levée à 16.26 heures.*